الجزء ١٩ الحزب ٣٧

۞ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
أَوۡ نَرَىٰ رَبَّنَاۗ لَقَدِ ٱسۡتَكۡبَرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ وَعَتَوۡ عُتُوّٗا كَبِيرٗا
٢١ يَوۡمَ يَرَوۡنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشۡرَىٰ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُجۡرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجۡرٗا مَّحۡجُورٗا ٢٢ وَقَدِمۡنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنۡ عَمَلٖ فَجَعَلۡنَٰهُ
هَبَآءٗ مَّنثُورًا ٢٣ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ يَوۡمَئِذٍ خَيۡرٞ مُّسۡتَقَرّٗا
وَأَحۡسَنُ مَقِيلٗا ٢٤ وَيَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلۡغَمَٰمِ وَنُزِّلَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
تَنزِيلًا ٢٥ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّ لِلرَّحۡمَٰنِۚ وَكَانَ يَوۡمًا عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ عَسِيرٗا ٢٦ وَيَوۡمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيۡهِ يَقُولُ
يَٰلَيۡتَنِي ٱتَّخَذۡتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلٗا ٢٧ يَٰوَيۡلَتَىٰ لَيۡتَنِي لَمۡ
أَتَّخِذۡ فُلَانًا خَلِيلٗا ٢٨ لَّقَدۡ أَضَلَّنِي عَنِ ٱلذِّكۡرِ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَنِيۗ
وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِلۡإِنسَٰنِ خَذُولٗا ٢٩ وَقَالَ ٱلرَّسُولُ يَٰرَبِّ
إِنَّ قَوۡمِي ٱتَّخَذُواْ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ مَهۡجُورٗا ٣٠ وَكَذَٰلِكَ
جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوّٗا مِّنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيٗا
وَنَصِيرٗا ٣١ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ٱلۡقُرۡءَانُ جُمۡلَةٗ
وَٰحِدَةٗۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَۖ وَرَتَّلۡنَٰهُ تَرۡتِيلٗا ٣٢

(21) Jobesimtarët, që mendojnë se nuk do të takohen me Ne dhe nuk i tremben dënimit Tonë, thonë: “E përse nuk i zbret Allahu engjëjt që të na tregojnë vërtetësinë e Muhamedit ose ta shihnim Zotin tonë me sy e të na tregonte Vetë?! Vërtet, mendjemadhësia u shtua në zemrat e tyre aq sa i pengoi ata që të besonin. Me këtë që ata thanë, vërtet që e kaluan kufirin në mohim e arrogancë.

(22) Ditën kur ata t’i shohin engjëjt, gjatë vuajtjeve të vdekjes, gjatë jetës së varrit, kur të ringjallen, kur të drejtohen për të dhënë llogari dhe kur të dynden për në Xhehenem, për kriminelët nuk do të ketë gëzim, ndryshe nga ç’ndodh me besimtarët. Aty engjëjt do të thonë: “Qofshi të larguar nga përgëzimet e Allahut”!

(23) Pastaj Ne i kthehemi çdo vepre që ata kanë bërë e do t’ua bëjmë atë pluhur të shpërndarë.

(24) Ndërkohë banorët e Xhenetit atë ditë do të jenë në më të mirin vend e në më të mirën qetësi.

(25) Atë ditë do të çahet qielli me re e do të zbresin *(prej tyre)* engjëjt në mënyrën më madhështore.

(26) Atëherë *(do ta kuptojnë njerëzit se)* Pushteti i vërtetë i përket vetëm të Gjithëmëshirshmit dhe për jobesimtarët do të jetë vërtetë e vështirë.

(27) Atë ditë ai që ka bërë padrejtësi *(idhujtari)* do të kafshojë duart e veta e do të thotë: “Ah, i mjeri unë, sikur ta kisha marrë Rrugën e shpëtimit bashkë me të Dërguarin, që erdhi me të Vërtetën prej Zotit të tij.”

(28) Pastaj i kthehet vetes duke e mallkuar që zgjodhi për mik atë që e ka devijuar: “Ah, mjerimi rëntë mbi mua, sikur të mos kisha pranuar që ta bëja filanin mik e të afërt!

(29) Ai më devijoi, duke më larguar prej Kuranit, që më pati treguar rrugën e Profetit. Dhe ja sesi e lë shejtani njeriun të poshtëruar.”

(30) I Dërguari thoshte: “O Zoti im, vërtet që populli im e ka braktisur këtë Kuran i kanë kthyer shpinën.”

(31) Këto që po i kalon ti, o i Dërguar: shpifjet, shqetësimet dhe pengimi që i bëjnë ata rrugës sate, i ka kaluar çdo profet që ka qenë para teje. I patëm bërë atij armiq nga kriminelët e popullit të vet. Allahu të mjafton si Udhëzues për tek e Vërteta si Mbrojtës yt kundër armiqve të tu.

(32) Ata që e mohuan Allahun, thanë: “Përse të mos i zbriste ky Kuran atij *(Muhamedit)* i gjithi njëherësh, por iu zbrit pjesë-pjesë e vargje-vargje?!” Ne e zbritëm Kuranin pjesë-pjesë, me qëllim që të forconim zemrën tënde, o i Dërguar, për të qenë më i lehtë për t’u kuptuar e për t’u mësuar përmendësh.

Mësime nga ajetet:

- Mohimi i Allahut dhe bërja shirk ndaj Tij i bëjnë veprat e mira të papranueshme nga Allahu.
- Rrezikshmëria e miqësisë së ngushtë me ata që të ndikojnë për keq në besim.
- Kurani i largon dyshimet e ndikimet e shoqërisë së keqe, ashtu siç heqja dorë nga Kurani sjell lëkundje të zemrës në besim.
- Prej urtësive që Kurani u zbrit brenda 23 vjetëve pjesë-pjesë, ishte për të qetësuar zemrën e Profetit dhe për të lehtësuar kuptimin, mësimin përmendësh dhe zbatimin e tij.

وَلَا يَأۡتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ وَأَحۡسَنَ تَفۡسِيرًا
٣٣ ٱلَّذِينَ يُحۡشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمۡ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُوْلَٰٓئِكَ
شَرّٞ مَّكَانٗا وَأَضَلُّ سَبِيلٗا ٣٤ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ
وَجَعَلۡنَا مَعَهُۥٓ أَخَاهُ هَٰرُونَ وَزِيرٗا ٣٥ فَقُلۡنَا ٱذۡهَبَآ
إِلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَدَمَّرۡنَٰهُمۡ تَدۡمِيرٗا ٣٦
وَقَوۡمَ نُوحٖ لَّمَّا كَذَّبُواْ ٱلرُّسُلَ أَغۡرَقۡنَٰهُمۡ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ لِلنَّاسِ
ءَايَةٗۖ وَأَعۡتَدۡنَا لِلظَّٰلِمِينَ عَذَابًا أَلِيمٗا ٣٧ وَعَادٗا وَثَمُودَاْ
وَأَصۡحَٰبَ ٱلرَّسِّ وَقُرُونَۢا بَيۡنَ ذَٰلِكَ كَثِيرٗا ٣٨ وَكُلّٗا
ضَرَبۡنَا لَهُ ٱلۡأَمۡثَٰلَۖ وَكُلّٗا تَبَّرۡنَا تَتۡبِيرٗا ٣٩ وَلَقَدۡ أَتَوۡاْ عَلَى
ٱلۡقَرۡيَةِ ٱلَّتِيٓ أُمۡطِرَتۡ مَطَرَ ٱلسَّوۡءِۚ أَفَلَمۡ يَكُونُواْ يَرَوۡنَهَاۚ
بَلۡ كَانُواْ لَا يَرۡجُونَ نُشُورٗا ٤٠ وَإِذَا رَأَوۡكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ
إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِي بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ٤١ إِن كَادَ
لَيُضِلُّنَا عَنۡ ءَالِهَتِنَا لَوۡلَآ أَن صَبَرۡنَا عَلَيۡهَاۚ وَسَوۡفَ
يَعۡلَمُونَ حِينَ يَرَوۡنَ ٱلۡعَذَابَ مَنۡ أَضَلُّ سَبِيلًا ٤٢ أَرَءَيۡتَ
مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيۡهِ وَكِيلًا ٤٣

(33) Sa herë që idhujtarët të vijnë ty, o i Dërguar, me ndonjë krahasim *(dyshim, argument)*, Ne të sjellim ty përgjigjen e drejtë e të saktë, që përmban shpjegimin më të mirë.

(34) Ata do të tubohen në Ditën e Gjykimit, duke u tërhequr zvarrë për në Xhehenem e fytyra përtokë. Në fakt, ata janë në pozitën më të keqe, sepse i pret Xhehenemi dhe janë më të largëtit prej së Vërtetës, sepse rruga e tyre është mohimi dhe humbja.

(35) Në të vërtetë Ne i dhamë Musait Teuratin dhe vëllain e tij - Harunin ia bëmë profet, me qëllim që ta ketë për ndihmës.

(36) Atyre u thamë: "Shkoni tek Faraoni dhe populli i tij, të cilët i kanë mohuar shpalljet Tona". Dhe kështu ata e zbatuan urdhrin Tonë; shkuan tek egjiptianët e i ftuan ata që të adhuronin vetëm Allahun. Mirëpo Faraoni dhe njerëzit e tij i quajtën gënjeshtarë të dërguarit tanë, kështu që Ne i shkatërruam ata në mënyrë të ashpër.

(37) Madje, edhe popullin e Nuhut, pasi e mohoi ardhjen e të dërguarve *(duke e quajtur Nuhun gënjeshtar)* Ne e përmbytëm. Këtë dënim e bëmë argument *të Fuqisë së Sonë për t'i asgjësuar* keqbërësit, për të cilët kemi përgatitur një dënim të dhembshëm në Ditën e Ringjalljes.

(38) Kështu i zhdukëm edhe Adin - popullin e Hudit, Themudin - popullin e Salihut, banorët e Resit, si dhe shumë e shumë breza që ishin ndërmjet tyre në shekuj.

(39) Dhe secilit prej tyre Ne i çuam shembujt e popujve të mëparshëm, që i patëm shkatërruar, në mënyrë që të merrnin mësim prej tyre e të frikësoheshin. Mirëpo ata mohuan e u treguan arrogantë njësoj si paraardhësit, kështu që Ne i shfarosëm, si të mos kishin ekzistuar më parë.

(40) Madje, ata kanë kaluar edhe pranë vendbanimit të popullit të Lutit, mbi të cilin u lëshua shi gurësh, si ndëshkim për kryerjen e fëlligështisë së tyre, në mënyrë që të nxirrej mësim nga kjo. A mos vallë ata kanë qenë të verbër e nuk e kishin parëse çfarë ndodhi me atë vendbanim?! Jo, por ata në të vërtetë nuk e kanë besuar ringjalljen dhe as marrjen në llogari përpara Allahut.

(41) Sa herë që të shohin ty, o i Dërguar, mohuesit e popullit tënd fillojnë të të përqeshin, duke thënë me ironi: "Vallë, ky qenka ai që Allahu e paska dërguar profet?!

(42) Ishte gati duke na shmangur prej adhurimit të zotave tanë. Sikur të mos ishim të qëndrueshëm në adhurimin ndaj tyre, ai do t'ia kishte arritur me argumentimin dhe faktet e tij." Por më vonë, kur ta shohin qartazi dënimin në varret e tyre e në Ditën e Gjykimit, atëherë kanë për ta kuptuar se cilët kanë qenë në rrugën e devijuar, ti apo ata.

(43) A e ke parë, o i Dërguar, atë njeri që konsideron për zot mendjen dhe dëshirën e vet?! Vallë, ti mendon se mund t'i bëhesh atij kujdestar, që ta shtysh drejt besimit dhe ta ndalosh së mohuari?!

Mësime nga ajetet:

- Mohimi i Allahut dhe mohimi i argumenteve që tregojnë rreth ekzistencës dhe njëshmërisë së Tij, janë shkaqet që i kanë shkatërruar popujt me ndëshkime.
- Mungesa e besimit në Ringjallje është shkak i mosmarrjes mësim prej ndëshkimeve të popujve të mëhershëm.
- Përqeshja me ndjekësit e së Vërtetës është tipar i jobesimtarëve dhe mohuesve.
- Rrezikshmëria që kanoset prej ndjekjes së qejfeve dhe dëshirave.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا
كَالْأَنْعَامِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ
الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ
مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ
لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ
الحزب ٣٧ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ ۞ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَٰذَا
عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

(44) A mos vallë mendon, o i Dërguar, se shumica e atyre që ti i thërret për të njësuar Allahun dhe për t'ju bindur Atij të dëgjojnë për të të pranuar apo mendojnë rreth argumenteve që u sjell?! Përkundrazi, ata janë si bagëtitë në dëgjimin, arsyetimin dhe të kuptuarit e tyre; madje janë edhe më të humbur se kafshët nga rruga e duhur.

(45) A nuk i shikon, o i Dërguar, se si Allahu e shfaq Fuqinë e Tij Absolute edhe në faktin se si Ai e zgjat hijen e objekteve në sipërfaqen e Tokës?! Po të kishte dashur, Ai do ta kishte lënë hijen të palëvizshme, por shiko se si e ka bërë diellin që të jetë tregues i saj.

(46) Pastaj *(shiko sesi)* Ne e kapim atë duke e shkurtuar pak nga pak drejt Nesh *(me ngritjen e diellit drejt qiellit)*.

(47) Allahu është Ai është që e bëri natën si petk për t'ju mbuluar juve dhe të gjitha gjërat; është Ai që jua mundësoi gjumin si prehje e qetësim për ju prej angazhimeve tuaja; është Ai që ju mundësoi edhe ditën, kohë në të cilën të jeni aktivë e të dilni për të plotësuar nevojat tuaja.

(48) Është Ai që i dërgon edhe erërat si përgëzuese të *(fillimit të zbritjes së shiut i cili është prej)* Mëshirës së Tij për robërit e Vet e që pas të cilave, prej qiellit, Ne lëshojmë ujë të pastër e pastrues.

(49) Të tillë që me të t'i japim jetë një toke të vdekur, duke e mbushur me gjelbërim dhe që t'ia shuajmë etjen çdo gjëje që e kemi krijuar, prej kafshëve dhe njerëzve të shumtë.

(50) Këtë ujë, në të vërtetë, Ne e kemi shpërndarë mes njerëzve, në mënyrë që ata ta përkujtojnë Mirësinë e Fuqinë e Allahut ndaj tyre. Mirëpo shumica e njerëzve nuk dëshirojnë tjetër vetëm se të jenë mosmirënjohës, duke ia dedikuar këto idhujve që nuk mund të krijojnë asgjë.

(51) Po të kishim dashur, Ne do të kishim nisur të dërguar për çdo vendbanim, që t'i paralajmëronin banorët e tyre për ndëshkimin prej Allahut. Por Ne nuk e deshëm këtë dhe e bëmë Muhamedin ﷺ të Dërguar për mbarë njerëzimin.

(52) Kështu që mos iu bind jobesimtarëve kur të kërkojnë që t'u shkosh mbas fijes e t'ua dëgjosh parashtrimet. Përkundrazi, kundërshtoji ata me argumentet e Kuranit në këtë luftë të madhe (mes së vërtetës dhe të pavërtetës), duke bërë durim ndaj shpifjeve të tyre dhe duke përballuar vështirësitë e thirrjes së tyre në rrugën e Allahut.

(53) Allahu është Ai që ka bashkuar ujin e dy deteve *(dy lloje ujërash)*, ku njëri është i ëmbël dhe tjetri është i kripur, duke i ndarë prej njëri-tjetrit me një pengesë të padukshme që nuk i lë të përzihen.

(54) Është Ai që prej ujit të mashkullit e të femrës krijoi njerëzit dhe vendosi mes tyre lidhjet e gjakut dhe lidhje miqësore nga martesa. Zoti yt, o i Dërguar, është i Fuqishëm për të gjitha këto (*dukuri të përmendura në ajetet e mësipërme*).

(55) Ndërsa idhujtarët adhurojnë në vend të Allahut idhuj e zota të rremë, adhurimi i të cilave nuk u sjell asnjë dobi, ashtu sikurse mos adhurimi i tyre nuk u sjell asnjë të keqe. E me këtë veprim jobesimtarët bëhen ithtarë të shejtanit, i cili e zemëron Allahun e Lartësuar.

Mësime nga ajetet:

- Degradimi i jobesimtarëve në logjikë e intuitë deri në nivel më të ulët sesa kafshët, për shkak se mohojnë Allahun, i Cili është Krijuesi, Furnizuesi dhe Drejtuesi i gjithçkaje.
- Fenomeni i hijes është një prej argumenteve të Allahut, që tregojnë për Fuqinë e Tij Madhështore *(me rrotullimin e Tokës)*.
- Ndryshimi i fakteve dhe i argumenteve bindëse është një metodë edukimi e suksesshme.
- Ftesa e njerëzve nëpërmjet Kuranit është një formë e përpjekjes në Rrugën e Allahut.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ٥٦ قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
مِنۡ أَجۡرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ٥٧ وَتَوَكَّلۡ
عَلَى ٱلۡحَيِّ ٱلَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِهِۦۚ وَكَفَىٰ بِهِۦ
بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًا ٥٨ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ ٱلرَّحۡمَٰنُ
فَسۡـَٔلۡ بِهِۦ خَبِيرٗا ٥٩ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱسۡجُدُواْۤ لِلرَّحۡمَٰنِ قَالُواْ
وَمَا ٱلرَّحۡمَٰنُ أَنَسۡجُدُ لِمَا تَأۡمُرُنَا وَزَادَهُمۡ نُفُورٗا ۩ ٦٠ تَبَارَكَ سَجدَة
ٱلَّذِي جَعَلَ فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجٗا وَقَمَرٗا
مُّنِيرٗا ٦١ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ خِلۡفَةٗ لِّمَنۡ أَرَادَ
أَن يَذَّكَّرَ أَوۡ أَرَادَ شُكُورٗا ٦٢ وَعِبَادُ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمۡشُونَ
عَلَى ٱلۡأَرۡضِ هَوۡنٗا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلۡجَٰهِلُونَ قَالُواْ سَلَٰمٗا
٦٣ وَٱلَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمۡ سُجَّدٗا وَقِيَٰمٗا ٦٤ وَٱلَّذِينَ
يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱصۡرِفۡ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ
غَرَامًا ٦٥ إِنَّهَا سَآءَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ٦٦ وَٱلَّذِينَ إِذَآ
أَنفَقُواْ لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا ٦٧

(56) Ne nuk të kemi nisur ty, o i Dërguar, përveçse për të përgëzuar ata që i binden Allahut me besim e vepra të mira dhe për të paralajmëruar ata që e kundërshtojnë Allahun me mohim dhe gjynahe.

(57) Prandaj thuaju atyre, o i Dërguar: “Unë nuk po ju kërkoj ndonjë shpërblim që ju përcolla Kuranin. Por nëse dikush prej jush dëshiron që të fitojë Kënaqësinë e Allahut, duke dhënë vullnetarisht në ndihmë të Rrugës së Tij, le ta bëjë.

(58) Dhe pastaj, në të gjitha çështjet e tua, mbështetu tek i Gjalli i Përjetshëm, i Cili nuk vdes kurrë! Lartësoje Atë prej çdo të mete e mangësie dhe lavdëroje vazhdimisht. Mjafton që Ai di mirë çdo gjynah që bëjnë robërit e Vet, asgjë prej tyre nuk mund t’i fshihet Atij dhe Ai do t’u japë atë që meritojnë.

(59) Është Ai që krijoi qiejt, Tokën dhe gjithçka që ekziston në mes tyre brenda gjashtë ditësh, pastaj u ngrit përmbi Arsh (Fron), ashtu siç i përshtatet Lartmadhërisë së Tij. Ky, pra, është i Gjithëmëshirshmi. Për të mësuar rreth Tij, o i Dërguar, *(mos pyet njerëzit por)* pyet të Mirinformuarin *(Zotin tënd)*, i Cili di çdo gjë dhe të tregon rreth Vetes në mënyrën më të saktë.

(60) Kur jobesimtarëve u thuhet: “Bjerini në sexhde Rrahmanit - të Gjithëmëshirshmit *(Allahut)*!”, ata thonë: “E kush është Rrahmani - i Gjithëmëshirshmi që t’i biem në sexhde?! Po na urdhëron t’i përulemi dikujt që nuk e njohim?!” Kështu, kjo porosi ua shtoi edhe më shumë arrogancën dhe largimin prej besimit në Allahun.

(61) I Lartmadhëruar *(e i Panevojë për adhurimin tuaj)* është Ai, i Cili vendosi në qiell yje e yjësi të shumta, për udhëtarët që kërkojnë orientim në errësirë; Ai, i Cili vendosi në të një diell, që çliron nxehtësi e dritë dhe një hënë e cila, e reflekton atë dritë.

(62) *(I Gjithëmëshirshmi - Rrahmani)* Është Ai i Cili e bëri natën edhe ditën zëvendësuese të njëra-tjetrës, për këdo që dëshiron të mendohet apo dëshiron të jetë mirënjohës, pasi ashtu siç Ne kemi Fuqi që t’ua kthejmë natën në ditë, kemi mundësi t’ua ndryshojmë pozitat dhe gjendjet e tyre.

*Pasi përmendi jobesimtarët dhe refuzimin e tyre për të besuar e për t’iu bindur Allahut, Ai përmend edhe cilësitë e robërve të Vet vepërmirë që kanë pranuar që t’i nënshtrohen Atij, duke thënë:

(63) Ndërsa robërit e të Gjithëmëshirshmit *(Rrahmanit)* janë ata që ecin mbi tokë të sjellshëm e modestë. Kur atyre u drejtohen injorantët, ata nuk ua kthejnë me të njëjtën mënyrë, por u thonë fjalë të mira, për të mos i lënë në padituri.

(64) Janë ata të cilët, për hir të Zotit të tyre, qëndrojnë në sexhde të përulur, si dhe qëndrojnë gjatë në këmbë, duke lexuar Kuran në namazin e natës.

(65) Janë ata që në lutjet të cilat ia drejtojnë Krijuesit të tyre, vazhdimisht thonë: “Zoti ynë, largoje prej nesh dënimin e Xhehenemit, pasi vërtet që dënimi i Xhehenemit është i pashmangshëm e i përjetshëm për atë që vdes jobesimtar!

(66) Ai është vendi më i keq për atë që qëndron përkohësisht në të dhe është vendi më i keq për atë që qëndron përgjithmonë në të.”

(67) Janë ata që, kur shpenzojnë nga pasuria e vet, nuk arrijnë kufijtë e shpërdorimit dhe as nuk bëhen dorështrënguar ndaj atyre të cilëve e kanë detyrim t’u japin, vetvetes apo të tjerëve, por gjithmonë tregohen mesatarë mes teprimit e kopracisë.

Mësime nga ajetet:

- Ai që u bën thirrje njerëzve për tek Allahu, nuk kërkon shpërblim prej tyre.
- Allahu është lartësuar mbi Fronin e Vet, ashtu siç i shkon për shtat Qenies së Tij Supreme.
- Rrahman *(i Gjithëmëshirshmi)* është një prej emrave të Allahut të Lartësuar. Askush nuk mund ketë pjesë në këtë emër, pasi kjo cilësi e Tij tregon se të gjitha krijesat në jetën e kësaj bote jetojnë prej Mëshirës së Tij gjithëpërfshirëse.
- Ndihma që Allahu i Lartësuar u ka dhënë robërve të Vet me ndryshimin e natës dhe të ditës, në mënyrë që të plotësojnë atë që nuk e kanë arritur në ndonjërën prej tyre.
- Prej cilësive të robërve të të Gjithëmëshirshmit janë modestia dhe butësia, bindja ndaj Allahut kur njerëzit janë të çoroditur, frikësimi prej ndëshkimit të Allahut dhe qëndrimi mesatar në shpenzim e në çdo çështje tjetër të kësaj bote.

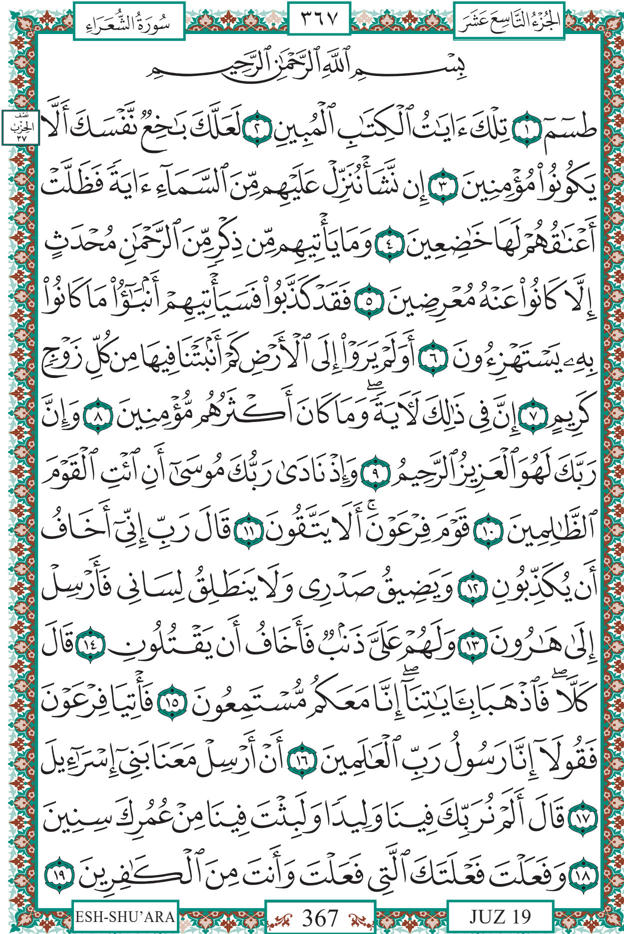
وَٱلَّذِينَ لَا يَدۡعُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقۡتُلُونَ ٱلنَّفۡسَ
ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَلَا يَزۡنُونَۚ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ
يَلۡقَ أَثَامٗا ٦٨ يُضَٰعَفۡ لَهُ ٱلۡعَذَابُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَيَخۡلُدۡ
فِيهِۦ مُهَانًا ٦٩ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلٗا صَٰلِحٗا
فَأُوْلَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمۡ حَسَنَٰتٖۗ وَكَانَ ٱللَّهُ
غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٧٠ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَإِنَّهُۥ يَتُوبُ
إِلَى ٱللَّهِ مَتَابٗا ٧١ وَٱلَّذِينَ لَا يَشۡهَدُونَ ٱلزُّورَ وَإِذَا مَرُّواْ
بِٱللَّغۡوِ مَرُّواْ كِرَامٗا ٧٢ وَٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُواْ بِـَٔايَٰتِ
رَبِّهِمۡ لَمۡ يَخِرُّواْ عَلَيۡهَا صُمّٗا وَعُمۡيَانٗا ٧٣ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ
رَبَّنَا هَبۡ لَنَا مِنۡ أَزۡوَٰجِنَا وَذُرِّيَّٰتِنَا قُرَّةَ أَعۡيُنٖ وَٱجۡعَلۡنَا
لِلۡمُتَّقِينَ إِمَامًا ٧٤ أُوْلَٰٓئِكَ يُجۡزَوۡنَ ٱلۡغُرۡفَةَ بِمَا صَبَرُواْ
وَيُلَقَّوۡنَ فِيهَا تَحِيَّةٗ وَسَلَٰمًا ٧٥ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ
حَسُنَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ٧٦ قُلۡ مَا يَعۡبَؤُاْ بِكُمۡ رَبِّي
لَوۡلَا دُعَآؤُكُمۡۖ فَقَدۡ كَذَّبۡتُمۡ فَسَوۡفَ يَكُونُ لِزَامَۢا ٧٧

ترتيبها ٢٦ سُورَةُ الشُّعَرَاءِ آياتها ٢٢٧

68 Janë ata që nuk lusin zota të tjerë krahas Allahut të Lartësuar; që nuk e marrin jetë padrejtësisht, çka është e ndaluar *rreptësisht*; e që nuk kryejnë imoralitet. E kush i bën këto mëkate të mëdha, do të gjejë ndëshkimin për gjynahet e tij.
69 Ditën e Gjykimit dënimi do t'u shtohet edhe më shumë, duke mbetur në Xhehenem të poshtëruar e të përçmuar.
70 Mirëpo kush pendohet tek Allahu, duke besuar e duke bërë vepra të mira që tregojnë se pendimi i tij ka qenë i sinqertë, Allahu do t'ia zëvendësojë atij gjynahet, duke i kthyer në mirësi. Kjo, sepse Allahu është Falës i atyre që pendohen dhe i Mëshirshëm me ta.
71 Prandaj, kush pendohet, e vërteton pendimin e tij duke kryer detyrimet që ka përcaktuar Allahu dhe duke braktisur gjynahet. Vetëm kështu quhet pendimi i pranuar tek Allahu.
72 *(Robërit e të Gjithëmëshirshmit)* Janë ata që nuk e dëshmojnë të pavërtetën dhe rrinë aty ku bëhen gjynahe e dëfrime të ndaluara; janë ata që, kur kalojnë pranë ndonjë gjëje të ulët, qoftë ajo fjalë apo vepër, lëvizin shpejt, duke e ruajtur dinjitetin të papërlyer.
73 Janë ata që, kur u përmenden argumentet e Allahut, qofshin ato të dëgjimore a pamore, ata nuk bëjnë si të shurdhër a si të verbër para tyre.
74 Janë ata që e lusin Krijuesin e tyre duke thënë: "Zoti ynë, na dhuro bashkëshorte e fëmijë që të jenë kënaqësi për sytë tanë, për devotshmërinë dhe qëndrueshmërinë e tyre në Rrugën e së Vërtetës! Ndërsa neve na bëj prijës dhe shembull për të devotshmit e përkushtuar në të vërtetën.
75 Pikërisht këta që u përshkruan me këto cilësi, do të shpërblehen me dhomat më të larta në Xhenetin më të lartë të Firdeusit, për durimin dhe qëndrueshmërinë që kanë treguar në bindje ndaj Allahut. Atje do të presin përshëndetjet dhe selamet e engjëjve, duke shpëtuar kështu prej çdo të keqeje.
76 Ata do të qëndrojnë atje përgjithmonë dhe ai do të jetë për ta vendbanimi më i mirë ku do të jetojnë.
77 Thuaju, o i Dërguar, mohuesve kokëfortë: "Zoti im nuk kujdeset për ju ngaqë pret dobi prej bindjes suaj, por Ai nuk ju dënon sepse në mesin tuaj ka robër që i luten Atij me adhurim dhe nevojë. Po të mos ishin ata, Ai nuk do t'ia dinte për ju, sepse ju e mohuat të Dërguarin që ju solli mesazhin nga Zoti juaj, por ndëshkimi për këtë mohim është i pashmangshëm.

Mësime nga ajetet:

- Disa nga cilësitë e robërve të të Gjithëmëshirshmit janë: Largimi i tyre prej *idhujtarisë*, largimi prej marrjes së çdo jete të pafajshme, largimi prej çdo forme imoraliteti, largimi prej çdo gjëje të kotë e negative, vlerësimi maksimal i ajeteve të Allahut dhe duaja e tyre e sinqertë e drejtuar vetëm ndaj Tij.
- Pendimi që i fshin gjynahet e kaluara është ai i cili shoqërohet me lënien e gjynaheve dhe kryerjen e adhurimeve.
- Durimi dhe qëndrueshmëria në zbatimin e porosive të Allahut janë shkak për të hyrë në Xhenetin më të lartë.
- Allahu nuk ka nevojë për besimin e jobesimtarëve.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

طسٓمٓ ١ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ٢ لَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ أَلَّا
يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ٣ إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ
أَعْنَٰقُهُمْ لَهَا خَٰضِعِينَ ٤ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ مُحْدَثٍ
إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهُ مُعْرِضِينَ ٥ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ فَسَيَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟
بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ٦ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلْأَرْضِ كَمْ أَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ
كَرِيمٍ ٧ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ٨ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ٩ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئْتِ ٱلْقَوْمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا يَتَّقُونَ ١١ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَخَافُ
أَن يُكَذِّبُونِ ١٢ وَيَضِيقُ صَدْرِى وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِى فَأَرْسِلْ
إِلَىٰ هَٰرُونَ ١٣ وَلَهُمْ عَلَىَّ ذَنۢبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ١٤ قَالَ
كَلَّا ۖ فَٱذْهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآ ۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ ١٥ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ
فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ١٦ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
١٧ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ
١٨ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ ٱلَّتِى فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ١٩

SURJA ESH-SHU‘ARA

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit.

Qëllimet e sures:

Sqarimi i argumenteve të Allahut në mbështetje të të dërguarve dhe shkatërrimi i mohuesve.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) *Ta, Sin, Mim.* - Janë shkronja rreth të cilave është folur e janë dhënë mendime në fillim të Sures El-Bekare. (2) Ato *(që u janë lexuar e ju i mohuat, o jobesimtarë)* janë ajetet e Kuranit të qartë, që e ndajnë të vërtetën prej së pavërtetës. (3) Ndoshta ti, o Profet, ke për t'i dhënë fund jetës, për shkak të mërzisë, dëshpërimit dhe angazhimit tënd, se ata nuk e besojnë e nuk e pranojnë udhëzimin e Mesazhit tënd, me të cilin Ne të kemi dërguar. (4) Por, dije se, po të kishim dëshiruar që t'i udhëzonim, do ta kishim bërë këtë, duke u zbritur prej qiellit një argument të atillë, ku edhe qafat e kokat e tyre do t'u kishin mbetur të ulura prej tij. Por Ne deshëm që t'i vinim ata në sprovë, se kush prej tyre do të besojë me dëshirën e vet, pasi Zoti i do ato zemra që i besojnë Atij me vullnetin e tyre të lirë dhe nuk i do ato koka që i përulen Atij me dhunë. (5) Idhujtarëve të tillë nuk ka përkujtim të saposhpallur që u vjen prej të Gjithëmëshirshmit *(Rrahmanit)*, me argumente të pakundërshtueshme, që tregojnë për Njëshmërinë e Tij dhe vërtetësinë e Profetit të Tij, dhe ata të mos i kthejnë shpinën dëgjimit dhe besimit në të. (6) Ata janë duke e mohuar atë që u erdhi, por do t'u vijë e vërteta e asaj që ata e kanë përqeshur. (7) Mos vallë vazhdojnë të këmbëngulin në mosbesimin e tyre dhe nuk e shohin se sa shumë lloje bimësh kemi bërë që të mbijnë në tokë, të cilat janë të mrekullueshme për sytë e të këndshme për nga shija?! (8) Vërtet që në këtë krijim të larmishëm bimësh, me pamje e shije të mrekullueshme për ju, ekziston një argument dhe e vërtetë e madhe, që njerëzit të besojnë *(se prej po kësaj Mëshire Ai u dërgoi edhe udhëzimin e tyre, nëpërmjet profetëve)*, por shumica e njerëzve nuk janë besimtarë të asaj që u shpall Allahu, si mëshirë për udhëzimin e tyre. (9) Dije, o Profet, se Zoti yt *(që i mundëson këto)* është i Plotpushtetshëm *(t'i ndëshkojë kurdo që të dëshirojë)* e i Mëshirshëm *(duke u dhënë atyre afat e mundësi, që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*. *Meqë Allahu u solli shembuj nga krijimi, se Ai është Krijuesi i kësaj gjithësie, që me Plotfuqinë e Mëshirën e Vet e vuri çdo gjë në shërbim të jetës së tyre, u tregoi se me të njëjtën Plotfuqi e Mëshirë u dërgoi njerëzve edhe profetët, me shpallje e udhëzim, për t'i çliruar nga padrejtësia e mizoria, duke thënë: (10) Përkujtoju, o Profet, kur Zoti yt e thirri Musain, duke e urdhëruar që të shkonte te një popull keqbërës, për shkak të mohimit që i bënin Allahut e skllavërimit që i bënin popullit të Musait, (11) që ishte populli i Faraonit. Ai duhej t'i këshillonte ata me dashamirësi e butësi, që t'i përkushtoheshin Allahut, duke i vënë në zbatim porositë e Tij e duke u larguar prej ndalesave të Tij. (12) Musai ﷺ tha: "Unë kam frikë se ata do të më mohojnë, duke më konsideruar gënjeshtar për ato që do t'u them në lidhje me Ty, o Zoti im! (13) Dhe, kur ata të më konsiderojnë mua gënjeshtar, gjoksi do të më ngushtohet *(nga zemërimi)* e gjuha do të më merret dhe nuk do mund të flas rrjedhshëm *(nga belbëzimi)*, prandaj Xhebrailin ﷺ dërgoja më mirë vëllait tim, Harunit! (14) Ata si fakt kundër meje kanë edhe një gabim që unë kam bërë ndaj tyre, vrasjen e një ushtari koptas *(vendas)*, ndaj kam frikë se do të më ekzekutojnë sapo të më shohin". (15) Allahu i tha Musait ﷺ: "Kurrsesi, nuk do të ndodhë ajo që ti ke frikë, por shkoni të dy, ti dhe vëllai yt Haruni, me mrekullitë Tona, që janë treguese të vërtetësisë suaj, pasi Ne jemi me ju, me ndihmë dhe mbështetjen Tonë për ju, duke e dëgjuar atë që do të thoni *(përballë njëri-tjetrit)* e çfarë do të thuhet për ju *(në mungesën tuaj)*, duke mos na u fshehur asgjë! (16) Por ju shkoni te Faraoni dhe thojini: "Ne jemi dy të dërguar prej Zotit të gjithë krijesave për ty. (17) Prandaj besoji Atij dhe pranoji urdhrat e Tij! Nëse nuk e bën, të paktën lëre popullin e bijve të Izraelit që të largohen me ne!" (18) Faraoni i tha Musait ﷺ: "A nuk të kemi edukuar e nuk jemi kujdesur për ty, o Musa, në gjirin tonë, që kur ti ishe i vogël dhe qëndrove mes nesh shumë vite të jetës tënde. Ti vjen sot e pretendon se je Profet?! (19) Madje, ti bëre edhe një gabim, kur vrave ushtarin koptas *(vendas)*, për t'i dalë në ndihmë një njeriu prej popullit tënd. Unë nuk të ekzekutova atëherë, as tani që më erdhe, kurse ti vazhdon të jesh mosmirënjohës ndaj meje?!"

Mësime nga ajetet:

- Angazhimi maksimal i Profetit ﷺ, që njerëzit të pranonin udhëzimin.
- Pohimi i dy prej cilësive të Allahut, si i Gjithëpushtetshmi dhe i Mëshirshmi.
- Rëndësia që ka zgjerimi i gjoksit e i zemrës, si dhe oratoria për atë që është thirrës.
- Thirrja e profetëve për lirimin e njerëzve nga adhurimi i të tjerëve përveç Allahut.
- Faraoni e vuri në diskutim Mesazhin e Musait, me vrasjen e kryer prej tij ﷺ, por Musai ﷺ e pranoi atë, duke i treguar Faraonit me këtë, se nuk ishte gënjeshtar, që ta mohonte dhe se ajo që kishte ndodhur, nuk e bënte atë keqbërës. Ai i dha një shembull konkret sinqeriteti, se si ta pranonte edhe ai të vërtetën, qoftë ajo edhe kundër pozitës e autoritetit të tij.

قَالَ فَعَلۡتُهَآ إِذٗا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ٢٠ فَفَرَرۡتُ مِنكُمۡ لَمَّا خِفۡتُكُمۡ
فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكۡمٗا وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٢١ وَتِلۡكَ نِعۡمَةٞ
تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنۡ عَبَّدتَّ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٢٢ قَالَ فِرۡعَوۡنُ وَمَا رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ
٢٣ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَآۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ
٢٤ قَالَ لِمَنۡ حَوۡلَهُۥٓ أَلَا تَسۡتَمِعُونَ ٢٥ قَالَ رَبُّكُمۡ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ
ٱلۡأَوَّلِينَ ٢٦ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِيٓ أُرۡسِلَ إِلَيۡكُمۡ لَمَجۡنُونٞ
٢٧ قَالَ رَبُّ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ وَمَا بَيۡنَهُمَآۖ إِن كُنتُمۡ تَعۡقِلُونَ
٢٨ قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذۡتَ إِلَٰهًا غَيۡرِي لَأَجۡعَلَنَّكَ مِنَ ٱلۡمَسۡجُونِينَ
٢٩ قَالَ أَوَلَوۡ جِئۡتُكَ بِشَيۡءٖ مُّبِينٖ ٣٠ قَالَ فَأۡتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٣١ فَأَلۡقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعۡبَانٞ مُّبِينٞ ٣٢
وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِيَ بَيۡضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ٣٣ قَالَ لِلۡمَلَإِ حَوۡلَهُۥٓ
إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٞ ٣٤ يُرِيدُ أَن يُخۡرِجَكُم مِّنۡ أَرۡضِكُم
بِسِحۡرِهِۦ فَمَاذَا تَأۡمُرُونَ ٣٥ قَالُوٓاْ أَرۡجِهۡ وَأَخَاهُ وَٱبۡعَثۡ فِي ٱلۡمَدَآئِنِ
حَٰشِرِينَ ٣٦ يَأۡتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٖ ٣٧ فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ
لِمِيقَٰتِ يَوۡمٖ مَّعۡلُومٖ ٣٨ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلۡ أَنتُم مُّجۡتَمِعُونَ ٣٩

(20) Duke e pranuar, Musai عليه السلام i tha: “Unë e bëra atë
gabim, kur isha një prej të humburve dhe kur akoma nuk
më kishte ardhur shpallje prej Zotit. (21) Prandaj edhe u
arratisa prej jush, duke u strehuar në tokën e Medjenit, pasi
kisha frikë se ju do të më vrisnit *(frikë prej të cilës nuk do
të isha kthyer më)*, por Zoti im më dhuroi dije nëpërmjet
Shpalljes dhe më bëri prej profetëve të Vet *(ishte Ai që
më urdhëroi të vija përsëri te ti),* ashtu si çdo profet që
Ai e zgjedh për njerëzit. (22) Sa i përket mirësisë që më ke
bërë, duke më rritur që foshnjë, kjo ndodhi sepse ti kishe
skllavëruar bijtë e Izraelit. Po të mos kishte qenë urdhri yt
(për të therur e mbytur çdo foshnje të moshës sime), do të
isha rritur dhe edukuar në shtëpinë time”. * Kur Faraoni
dhe të gjithë të pranishmit i dëgjuan fjalët e sinqerta të
Musait, e kuptuan se ky njeri i ardhur përkundër frikës
së vet, ishte pikërisht ajo foshnjë që *(fallxhorët e kishin
parashikuar se me lindjen e tij)* do të shkatërronte Farao-
nin dhe pushtetin e tij. Që ta merrte situatën nën kontroll,
Faraoni tha: (23) “E kush qenka Zoti i të gjitha krijesave, që
ti pretendon se je dërguar prej Tij, o Musa?!” (24) Musai i
tha: “Zoti i të gjitha krijesave është Zoti i qiejve, i tokës
dhe i gjithçkaje që ekziston mes tyre. Nëse ka prej jush
(që pyesin për të qenë) të bindur *(dhe e dinë se ato i ka
vendosur Një Zot)*!” * Faraoni, për të treguar se kjo që
kërkonte Musai, ishte shkatërrimi i skllavërimit të tyre
në Egjipt, (25) U tha atyre që i kishte rreth vetes: “A nuk
po e dëgjoni dhe kuptoni se çfarë është duke thënë?!” (26)
Musai vazhdoi: “Ai është Zoti juaj dhe Zoti i baballarëve
tuaj të hershëm”. (27) Faraoni tha: “Ky që pretendon se
është Profet te ju, o njerëz, në të vërtetë, është i çmendur
dhe thotë gjëra që nuk kanë asnjë logjikë, prandaj edhe
nuk pati frikë të vinte e t’i thoshte para meje këto fjalë. *
Meqë në mesin e parisë së Faraonit kishte edhe nga ata
që i njihnin përllogaritjet diellore deri në shenjtërim, (28)
Musai përsëri vazhdoi: “Ai për tek i Cili po ju thërras,
është pikërisht Zoti i lindjes, i perëndimit dhe i gjithçkaje që ka në mes tyre, nëse ka prej jush që mendojnë *(rreth këtij fakti madhështor,
që tregon për Njëshmërinë e Tij dhe për atë rregull të vënë prej Tij në ato kohë kaq fikse e të pandryshueshme, që ata i njihnin)*. * Kur
Faraoni e pa se e kishte të pamundur ta mundte Musain në fuqinë e tij argumentuese... (29) Atëherë i tha: “Nëse ti e konsideron dikë
tjetër për zot përveç meje, unë do të fus në burg, bashkë me ata që nuk më janë bindur mua e që po kalojnë tortura aty”.
(30) Musai e pyeti: “A do ta bëje këtë edhe nëse unë do të kisha sjellë atë që dëshmon vërtetësinë time, për faktin se unë kam ardhur prej
Allahut?!” (31) Faraoni ia ktheu: “Sille pra, atë që po thua e që dëshmon vërtetësinë tënde, nëse je i sinqertë për atë që po pretendon!”
(32) Musai e hodhi shkopin e vet në tokë dhe ai menjëherë u shndërrua në një gjarpër të madh e të bindur, që ishte i vërtetë.
(33) Pastaj e futi dorën e vet ezmere në gji dhe e nxori prej aty të bardhë, pa pasur asnjë njollë a ngjyrë, me një bardhësi të shndritshme,
që tërhiqte vështrimin e atyre që e shikonin.
* Këtu Faraoni filloi të ndiente frikë në vetvete, se hyjnizimi i tij do të merrte fund dhe se mrekullia e Musait do t’i bënte njerëzit të
besonin tek ai, kështu që iu drejtua parisë, sikur po u merrte mendimin, në lidhje me atë që dëgjuan e panë, në mënyrë që t’i bënte për
vete, situatë të cilën Kurani e përshkruan në mënyrën më elokuente, me fjalët:
(34) Aty Faraoni iu drejtua udhëheqësve të popullit të vet, që ishin mbledhur përreth tij e u tha: “Ky njeri me të vërtetë që qenka një
magjistar i zgjuar e i mprehtë në përdorimin e magjisë, (35) e që dëshiron t’ju nxjerrë të gjithëve prej tokës suaj me magjinë e tij, prandaj
ç’mendoni në lidhje me vendimin që do marrim ndaj tij?! (36) Ata i thanë: “Jepi kohë atij dhe të vëllait, mos u nxito që t’i ndëshkosh,
por dërgo nëpër vendbanimet e Egjiptit dikë, që të mbledhë të gjithë magjistarët më të aftë, (37) të zgjuar e të mprehtë në përdorimin
e magjisë dhe t’i sjellin te ti!”
(38) Kështu, Faraoni i mblodhi të gjithë magjistarët e vet, për të dalë në duel me Musain عليه السلام, në vendin dhe kohën e përcaktuar.
(39) Pastaj u tha njerëzve: “A nuk dëshironi të mblidheni për të parë se kush do të triumfojë, Musai apo magjistarët?!”

Mësime nga ajetet:

• Gabimet e kaluara të thirrësit dhe mirësitë e bëra ndaj tij nuk duhet ta pengojnë atë, që t’i bëjë thirrje atij që ka bërë keq, apo atij që i ka bërë mirë. • Kryerja e veprimeve për t’u mbrojtur ndaj armikut, nuk bie ndesh me besimin dhe mbështetjen tek Allahu. • Ekzistenca e krijesave dhe e përsosmërisë së tyre janë argument i Njëshmërisë së Allahut, si Krijues dhe Zot i tyre. • Dobësia në argumentim është një prej shkaqeve të përdorimit të dhunës. • Manipulimi i masave kundër ndjekësve të fesë është metodë e diktatorëve dhe e tiranëve.

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُواْ هُمُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ٤٠ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالُواْ لِفِرۡعَوۡنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجۡرًا إِن كُنَّا نَحۡنُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ٤١ قَالَ نَعَمۡ
وَإِنَّكُمۡ إِذٗا لَّمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ٤٢ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ
٤٣ فَأَلۡقَوۡاْ حِبَالَهُمۡ وَعِصِيَّهُمۡ وَقَالُواْ بِعِزَّةِ فِرۡعَوۡنَ إِنَّا لَنَحۡنُ
ٱلۡغَٰلِبُونَ ٤٤ فَأَلۡقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ
٤٥ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ٤٦ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٧
رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٤٨ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّهُۥ
لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِي عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحۡرَ فَلَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَۚ لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ ٤٩ قَالُواْ لَا ضَيۡرَۖ إِنَّآ
إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ٥٠ إِنَّا نَطۡمَعُ أَن يَغۡفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَٰيَٰنَآ أَن كُنَّآ
أَوَّلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٥١ ۞ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِيٓ إِنَّكُم (ربع الحزب ٣٧)
مُّتَّبَعُونَ ٥٢ فَأَرۡسَلَ فِرۡعَوۡنُ فِي ٱلۡمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ٥٣ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ
لَشِرۡذِمَةٞ قَلِيلُونَ ٥٤ وَإِنَّهُمۡ لَنَا لَغَآئِظُونَ ٥٥ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ
٥٦ فَأَخۡرَجۡنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ٥٧ وَكُنُوزٖ وَمَقَامٖ كَرِيمٖ ٥٨
كَذَٰلِكَۖ وَأَوۡرَثۡنَٰهَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٥٩ فَأَتۡبَعُوهُم مُّشۡرِقِينَ ٦٠

40 "Me shpresën që t'i përkrahim magjistarët, nëse do të triumfojnë me magjinë e tyre kundër Musait!"
41 Pasi magjistarët erdhën te Faraoni për të mposhtur Musain, i thanë atij: "A do të kemi ndonjë shpërblim material apo moral, nëse do të fitojmë mbi Musain?!"
42 Faraoni iu përgjigj: "Po, ju që tani do të keni shpërblime, dhe, nëse do të triumfoni ndaj tij, do të konsideroheni si të afërmit e mi, dhe t'ju jap poste të larta drejtuese".
43 Musai, duke qenë i bindur në ndihmën e Allahut e duke ua bërë të qartë atyre, se ajo me të cilën ai kishte ardhur nuk ishte magji, u tha: "Hidhini pra, ato litarë e shkopinj, që keni ndërmend t'i hidhni *(e ta shohim se kush do triumfojë)*!"
44 Ata hodhën litarët e shkopinjtë që kishin, duke thënë: "Pasha madhështinë e Faraonit, sot do të jemi ne fituesit, ndërsa Musai do të jetë i munduri!"
45 Pastaj Musai e hodhi shkopin e tij, i cili u shndërrua në një gjarpër të vërtetë. Kur, ç'të shihje, ai filloi t'i gëlltiste të gjitha ato thupra, shkopinj e litarë, që ata i përdornin për të manipuluar shikimet e njerëzve me anë magjisë.
46 Kur magjistarët e panë se si shkopi i Musait i gëlltiti të gjitha ato që ata i kishin hedhur, bashkë me magjinë e tyre *(e panë se nuk kishin të bënim me magji, pasi ata e njihnin se ç'ishte magjia),* menjëherë të gjithë ranë në sexhde nga frika e Allahut, prej asaj që panë e kuptuan nga Fuqia e Tij.
47 Ata thanë: "Ne i besojmë Zotit të gjithë krijesave,
48 Zotit të Musait dhe Harunit".
*Kur e pa Faraoni këtë veprim të magjistarëve dhe triumfin e Musait përpara të gjithë njerëzve...
49 Ai u tha për t'i bërë shembull edhe për të tjerët në ndëshkimin e tyre: "A i besuat Musait, para se t'ju jepja unë leje për këtë?! Musai, në të vërtetë, paska qenë udhëheqësi juaj, që ju ka mësuar magjinë dhe të gjithë së bashku keni rënë në ujdi për t'i nxjerrë banorët e Egjiptit prej tij, por do ta shihni se çfarë do të bëj me ju. Secilit prej jush do t'ia pres gjymtyrët tërthorazi, këmbën e djathtë me dorën e majtë *(ose e kundërta)*, pastaj dop t'ju lidh të gjithëve në trungun e palmave, duke mos e falur asnjërin për këtë që bëtë".
50 Magjistarët i thanë: "Nuk ka rëndësi ajo që na kërcënon në jetën e kësaj bote, pasi ndëshkimi yt, sado që të zgjasë, do të kalojë, kurse ne vetëm te Zoti ynë do të kthehemi, i Cili sigurisht që do të na përfshijë në Mëshirën e Tij të përjetshme, në Xhenet.
51 Ne kemi shpresë se Allahu do të na i i fshijë mëkatet e kaluara, pasi ne ishim të parët që i besuam Musait dhe pranuam vërtetësinë e tij".
52 Pastaj Ne i shpallëm Musait, që të largohej bashkë me bijtë e Izraelit në errësirën e natës, duke i urdhëruar që të nxitonin, pasi Faraoni dhe ushtritë e tij do të viheshin në ndjekje të tyre për t'i kthyer.
53 Kur Faraoni dëgjoi për largimin e Musait dhe popullit të tij, menjëherë dërgoi disa ushtarë nëpër vendbanimet e Egjiptit, duke i bashkuar forcat e ushtrisë, për t'i kthyer mbrapa bijtë e Izraelit.
54 Duke shpërfillur rëndësinë e bijve të Izraelit, Faraoni u tha ushtarëve: "Ata janë një grusht njerëzish,
55 të cilët kanë bërë diçka që ka nxitur zemërimin tonë,
56 prandaj duhet të jemi të gatshëm e vigjilentë, që të mos veprojnë kështu edhe të tjerët"'.
57 Dhe kështu, Ne e nxorëm Faraonin dhe popullin e tij prej tokës së Egjiptit, ku ata kishin të gjitha kopshtet e begatshme, burimet e rrjedhshme me ujë të freskët,
58 hambarët e tyre me pasuri dhe banesat e tyre të rehatshme.
59 Siç e nxorëm Faraonin dhe popullin e tij prej mirësive të tilla, ashtu u bëmë vend në tokë edhe bijve të Izraelit, duke u mundësuar të njëjtat mirësi.
60 Faraoni, bashkë me popullin e tij, iu vu pas në ndjekje bijve të Izraelit në prag të lindjes së diellit.

Mësime nga ajetet:

- Lidhja mes pasuesve të së kotës është e ndërtuar vetëm mbi interesin material.
- Besimi i Musait në ndihmën e ardhur prej Allahut kundër magjistarëve, ishte bindja e fuqishme që ai kishte në premtimin e Zotit të vet.
- Pranimi i besimit nga ana e magjistarëve është një argument i qartë, se Allahu është Ai që i ndryshon zemrat, duke i bërë ato si të dëshirojë.
- Tirania dhe padrejtësia janë prej shkaqeve që e shkatërrojnë dhe i japin fund çdo pushteti.

فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلۡجَمۡعَانِ قَالَ أَصۡحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدۡرَكُونَ ٦١
قَالَ كَلَّآۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهۡدِينِ ٦٢ فَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ
ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡبَحۡرَۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرۡقٖ كَٱلطَّوۡدِ ٱلۡعَظِيمِ
٦٣ وَأَزۡلَفۡنَا ثَمَّ ٱلۡأٓخَرِينَ ٦٤ وَأَنجَيۡنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ
٦٥ ثُمَّ أَغۡرَقۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ٦٦ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ
أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ٦٧ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ٦٨
وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ إِبۡرَٰهِيمَ ٦٩ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا تَعۡبُدُونَ
٧٠ قَالُواْ نَعۡبُدُ أَصۡنَامٗا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ ٧١ قَالَ هَلۡ
يَسۡمَعُونَكُمۡ إِذۡ تَدۡعُونَ ٧٢ أَوۡ يَنفَعُونَكُمۡ أَوۡ يَضُرُّونَ ٧٣ قَالُواْ
بَلۡ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا كَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ٧٤ قَالَ أَفَرَءَيۡتُم مَّا كُنتُمۡ
تَعۡبُدُونَ ٧٥ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمُ ٱلۡأَقۡدَمُونَ ٧٦ فَإِنَّهُمۡ عَدُوّٞ لِّيٓ
إِلَّا رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٧٧ ٱلَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهۡدِينِ ٧٨ وَٱلَّذِي هُوَ
يُطۡعِمُنِي وَيَسۡقِينِ ٧٩ وَإِذَا مَرِضۡتُ فَهُوَ يَشۡفِينِ ٨٠ وَٱلَّذِي
يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحۡيِينِ ٨١ وَٱلَّذِيٓ أَطۡمَعُ أَن يَغۡفِرَ لِي خَطِيٓـَٔتِي
يَوۡمَ ٱلدِّينِ ٨٢ رَبِّ هَبۡ لِي حُكۡمٗا وَأَلۡحِقۡنِي بِٱلصَّٰلِحِينَ ٨٣

(61) Pasi dy grupet u panë mes tyre, shoqëruesit e Musait,
të gjendur mes Faraonit, bashkë me ushtrinë e tij, dhe detit
që kishin para, thanë: "Tashmë u zumë me të vërtetë dhe
nuk kemi nga të shkojmë". (62) Musai i tha popullit të
vet: "Kurrsesi, nuk është ashtu si mendoni ju, pasi bashkë
me mua është Zoti im. Me mbrojtjen dhe ndihmën e Tij,
do të më orientojë drejt rrugës së shpëtimit. (63) Aty Ne
i shpallëm Musait, që ta godiste detin me shkopin e tij
dhe ashtu bëri, e goditi detin me të dhe ai u nda. Në të u
hapën dymbëdhjetë rrugë të thara, sipas numrit të fiseve
të bijve të Izraelit. Secila ndarje qëndronte e ngritur mbi
ta, si një mal madhështor. (64) Kështu, e bëmë Faraonin
dhe ushtrinë e tij t'i ndiqnin, derisa hynë bashkë me ta
në det, duke menduar se ishte një rrugë që mund të ka-
lohej. (65) Pas kësaj, Ne e shpëtuam Musain dhe ata që
ishin me të, prej bijve të Izraelit. (66) Pastaj shkatërruam
Faraonin dhe ndjekësit e tij, duke i mbytur në det. (67)
Vërtet që në atë ndodhi, mes Musait dhe Faraonit, ekzis-
ton një argument madhështor, i cili tregon njëkohësisht
për Fuqinë dhe Mëshirën e Allahut, mirëpo shumica e
njerëzve përsëri nuk besuan. (68) Dije, o Profet,- se, me
të vërtetë, Zoti yt *(që ua mundësoi atyre këto fakte)* është
i Plotpushtetshëm *(që t'i ndëshkojë mohuesit kurdo që të
dëshirojë)* e i Mëshirshëm *(ndaj tyre, duke u dhënë afat
e mundësi, që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*!
*Pasi Allahu u solli atyre shembuj, se Ai është Krijuesi
dhe Zoti i Vetëm, që ka nën kontroll këtë gjithësi dhe se
askush nuk mund të jetë zot në vend të Tij, tregon edhe
origjinën e këtij problemi, përse u arrit deri te kjo tirani
dhe padrejtësi, deri në mohimin e argumenteve të Allahut,
që ishte idhujtaria. Pastaj tha: (69) Lexoju atyre, o i Profet,
ndodhinë e Ibrahimit, me të cilin populli yt krenohet se
janë pasardhës të tij dhe pretendojnë se janë ndjekës të
fesë së tij. (70) Kur ai i tha babait dhe popullit të vet *(për t'i
kthjelluar)*: "Çfarë qenkan këto që ju adhuroni, o njerëz?!"
(71) Ata i thanë: "Ne adhurojmë statuja e idhuj, që i kemi gdhendur. Ne u jemi përkushtuar atyre, duke qëndruar në shërbim të tyre për
çdo gjë". *Kur Ibrahimi dëgjoi përgjigjen e tyre kontradiktore, që nxirrte në pah injorancën me të cilën i afti adhuron të paaftin, deshi
t'i zgjonte prej kësaj përhumbjeje, me një pyetje edhe më të qartë... (72) Tha: "Po, vallë, a ju dëgjojnë idhujt tuaj, kur ju i lusni ata?!
(73) A ju sjellin ndonjë të mirë, duke ju larguar ndonjë të keqe, apo ju dëmtojnë, nëse nuk i adhuroni?!" (74) Ata thanë: "Në fakt, ne i
kemi gjetur baballarët tanë, duke bërë të njëjtën gjë". *Kur e pranuan edhe vetë, se nuk kishin parë asgjë nga ato që i pyeti Ibrahimi
dhe u mjaftonte vetëm fakti se e kishin bërë të parët e tyre, atëherë Ibrahimi deshi t'i ndërgjegjësonte... (75) Ai tha: "A e keni menduar
ndonjëherë se, ashtu siç ju po i adhuroni këta idhuj të paaftë, ashtu mund t'i kenë adhuruar edhe ata që kanë qenë përpara jush, pa e
ditur se çfarë janë duke bërë, (76) duke rënë në të njëjtin gabim, ashtu sikurse ju *(që ua trashëgoni këtë idhujtari pasardhësve tuaj)* dhe
si baballarët tuaj të hershëm *(që jua kanë trashëguar juve)*. * Ibrahimi i copëtoi idhujt e tyre dhe për këtë ata e hodhën në zjarr, prej të
cilit Allahu e shpëtoi dhe i la idhujtarët të habitur. Ibrahimi, ndryshe nga Faraoni, mohoi çdo lloj dyshimi që mund të hidhej prej një
populli të tillë idhujtar, se ai mund të kishte qenë vetë zot e idhull, që duhej ta kishin adhuruar, duke i mësuar dhe sqaruar ata me fjalët:
(77) Madje, kushdo që adhurohet në vend të Allahut, në të vërtetë është armiku im, përveç Zotit të botëve. (78) Vetëm Ai më ka krijuar mua
dhe vetëm Ai më udhëzon, nëpërmjet shpalljes e udhëzimit të Tij, të them e të bëj atë që është shpëtim për mua, si në këtë botë, ashtu
edhe në botën tjetër. (79) Vetëm Ai më ushqen, duke më furnizuar me mirësitë e Tij dhe vetëm Ai ma shuan etjen. (80) Madje, edhe kur
sëmurem, vetëm Ai më shëron e askush tjetër përveç Tij. (81) Vetëm Ai më bën të vdes *(sa herë që fle gjumë)* dhe vetëm Ai më jep mua
jetë *(që të zgjohem)* përsëri, derisa të më bëjë të vdes përfundimisht e të më japë jetë pastaj, pas vdekjes, ashtu siç më bën të fle e më
zgjon pas saj. (82) Gjithashtu, vetëm tek Ai e mbaj shpresën, se ka për të m'i falur gabimet në Ditën e Gjykimit. *Për t'ua konkretizuar
atyre se ishte vetëm një rob e adhurues i Allahut e për t'u treguar se adhurimin e lutjen e meriton vetëm Ai, Musai iu drejtua Allahut
përpara tyre, për t'ua bërë edhe atyre të qartë, se vetëm Ai ia plotësonte edhe nevojat... (83) O Zoti im, më dhuro gjykim e dije të drejtë
në këtë besim, si dhe më bashko në këtë botë dhe në botën tjetër me të përkushtuarit vepërmirë e përmirësues!

Mësime nga ajetet:

• Allahu është me robërit e Vet besimtarë, me ndihmën dhe mbështetjen Tij, duke i shpëtuar prej vështirësive. • Pohimi i dy cilësive të Allahut, Plotfuqisë dhe Mëshirës së Allahut të Lartësuar. • Rreziku që vjen prej pasimit të verbër, duke përçmuar me këtë intuitën dhe arsyen që Allahu ia ka dhuruar njerëzimit, për të kuptuar të vërtetën e ardhur prej Tij. • Besimtari duhet ta mbajë shpresën vetëm te Zoti i tij Madhështor.

وَٱجۡعَل لِّي لِسَانَ صِدۡقٖ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ٨٤ وَٱجۡعَلۡنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ
ٱلنَّعِيمِ ٨٥ وَٱغۡفِرۡ لِأَبِيٓ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ٨٦ وَلَا تُخۡزِنِي يَوۡمَ
يُبۡعَثُونَ ٨٧ يَوۡمَ لَا يَنفَعُ مَالٞ وَلَا بَنُونَ ٨٨ إِلَّا مَنۡ أَتَى ٱللَّهَ بِقَلۡبٖ
سَلِيمٖ ٨٩ وَأُزۡلِفَتِ ٱلۡجَنَّةُ لِلۡمُتَّقِينَ ٩٠ وَبُرِّزَتِ ٱلۡجَحِيمُ لِلۡغَاوِينَ
٩١ وَقِيلَ لَهُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡبُدُونَ ٩٢ مِن دُونِ ٱللَّهِ هَلۡ يَنصُرُونَكُمۡ
أَوۡ يَنتَصِرُونَ ٩٣ فَكُبۡكِبُواْ فِيهَا هُمۡ وَٱلۡغَاوُۥنَ ٩٤ وَجُنُودُ إِبۡلِيسَ
أَجۡمَعُونَ ٩٥ قَالُواْ وَهُمۡ فِيهَا يَخۡتَصِمُونَ ٩٦ تَٱللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي
ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ٩٧ إِذۡ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٩٨ وَمَآ أَضَلَّنَآ إِلَّا
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٩٩ فَمَا لَنَا مِن شَٰفِعِينَ ١٠٠ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٖ ١٠١ فَلَوۡ
أَنَّ لَنَا كَرَّةٗ فَنَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٠٢ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ
أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ١٠٣ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٠٤ كَذَّبَتۡ
قَوۡمُ نُوحٍ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٠٥ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٠٦
إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ١٠٧ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٠٨ وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ
عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٠٩ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
الحزب ٣٨ وَأَطِيعُونِ ١١٠ ۞ قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلۡأَرۡذَلُونَ ١١١

(84) Më bëj përkujtim të vërtetësisë, për të gjithë ata që vijnë pas meje, deri në Ditën e Gjykimit! (85) Më bëj prej atyre që do të trashëgojnë vendbanimet e Xhenetit, në të cilat begatohen robërit e Tu besimtarë, duke më bërë banues në to! (86) Gjithashtu, fale babain tim, pasi ai është prej atyre që e kanë humbur të vërtetën, për shkak të idhujtarisë! *(Kjo është dua të cilën Ibrahimi e bëri për të, para se t'i sqarohej se ai do të ishte prej banorëve të Zjarrit, pasi, kur kjo iu sqarua, ai u distancua edhe prej lutjes për të)*! (87) Mos më poshtëro me ndëshkimin Tënd, ditën kur të ringjallen njerëzit për të dhënë llogari! (88) Atë ditë kur nuk do të ketë vlerë as pasuria që njeriu ka mbledhur në jetën e dynjasë dhe as fëmijët tek të cilët ai mbështetet e kërkon ndihmën e tyre, (89) përveç atij që i vjen Allahut me zemër të pastër prej shirkut, hipokrizisë, syfaqësisë dhe vetëpëlqimit, kështu që vetëm ai do të ketë dobi prej pasurisë që ka dhuruar në Rrugë të Allahut dhe prej fëmijëve të tij, të cilët kanë bërë lutje për të, pas vdekjes së tij. (90) Kur Xheneti të afrohet për të devotshmit që i përkushtohen Zotit të tyre, duke i vënë në zbatim porositë e Tij dhe duke hequr dorë prej ndalesave të Tij, (91) dhe Xhehenemi të jetë shfaqur në fushën e Mahsherit për të devijuarit që cilët kanë humbur prej Fesë së Vërtetë (dhe Njësimit të Allahut), duke bërë idhujtari e duke besuar në besëtytni; (92) do t'u thuhet, si kritikë ndaj tyre: "Ku i keni sot ata zota të rremë, që ju i adhuronit në jetën e dynjasë (93) në vend të Allahut të Lartësuar, duke menduar se ata do të jenë ndërmjetësuesit e shpëtimtarët tuaj tek Ai?! A po shihni ndonjë prej tyre që po ju ndihmon sot, apo që ndihmon veten a dikë tjetër?!" (94) Kështu, ata do të hidhen në Xhehenem njëri mbi tjetrin, palë-palë, bashkë me ata që i kanë devijuar (95) dhe me bashkëpunëtorët e Iblisit, një prej shejtanëve xhinde apo njerëz, të gjithë së bashku, dhe nuk do të shpëtojë asnjë prej tyre. (96) Aty, idhujtarët që kanë adhuruar dikë tjetër përveç Allahut dhe i kanë konsideruar të barabartë e rivalë Atij, fillojnë të zihen me ata që i kanë adhuruar këta idhuj në vend të Tij, duke u thënë: (97) "Për Allahun, me të vërtetë që ne paskemi qenë në humbje dhe devijim të qartë, larg të vërtetës, (98) që ju kemi bërë të barabartë me Zotin e të gjitha krijesave, duke ju adhuruar e duke ju bindur ashtu siç e meriton vetëm Zoti. (99) Na kanë devijuar prej Rrugës së Vërtetë *(Njësimit të Allahut)* vetëm kriminelët, të cilët na kanë thirrur për tek adhurimi e bindja ndaj tyre, në vend të Allahut. (100) Sot nuk kemi asnjë ndërmjetësues, që do të mund të ndërmjetësonte për ne tek Allahu dhe të na shpëtonte prej dënimit të Tij (101) dhe as ndonjë mik të dhembshur prej besimtarëve, që të ketë dhembshuri për ne dhe të ndërmjetësonte për ne tek Ai. (102) Nëse do të kishte për ne ndonjë mundësi tjetër, që të ktheheshim edhe një herë në jetën e dynjasë, do të ishim bërë besimtarë vetëm të Allahut". (103) Vërtetë që në këtë që u përmend, në lidhje me historinë e Ibrahimit, logjikën e idhujtarëve dhe fundin e idhujtarëve mohues, ekziston një argument madhështor, që tregon për Fuqinë dhe Mëshirën e Allahut, mirëpo shumica e njerëzve, përkundër këtyre fakteve që u shpalosën, përsëri nuk besojnë. (104) Prandaj dije, o Profet, se me të vërtetë Zoti yt *(që ua mundësoi atyre këto fakte)* është i Plotpushtetshëm *(që t'i ndëshkojë mohuesit kurdo që të dëshirojë, por është)* dhe i Mëshirshëm *(ndaj tyre, duke u dhënë afat e mundësi që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*.
(105) Më parë, edhe populli i Nuhut e mohoi se Allahu mund të dërgonte profetë, me mohimin që i bënë Nuhut.
(106) Kur vëllai i tyre i një gjaku, Nuhu, u tha: "A nuk e keni frikë Allahun e t'i lini adhurimet që ia kushtoni tjetërkujt përveç Tij?!"
(107) Unë jam Profet dhe Allahu më ka sjellë për ju, jam besnik i asaj për të cilën Ai më ka porositur, duke mos shtuar e as pakësuar asgjë nga këto porosi. (108) Prandaj frikësojuni Allahut, vërini në zbatim urdhrat e Tij, hiqni dorë nga ndalesat e Tij dhe më ndiqni mua, në lidhje me atë që po ju porosis e po ju ndaloj, (109) pasi nuk po kërkoj prej jush ndonjë shpërblim për atë që po ju transmetoj prej Zotit tim! Shpërblimin tim unë e pres vetëm prej Zotit të botëve dhe prej askujt tjetër. (110) Kështu që kini frikë Allahun, vini në zbatim porositë e Tij, largohuni nga ndalesat e Tij dhe më ndiqni mua në gjithçka që ju urdhëroj e ju ndaloj, që të gjeni shpëtimin në këtë botë dhe në botën tjetër!" (111) Populli i tij i tha: "A të besojmë e ndjekim ty, o Nuh, e të veprojmë sipas asaj me të cilën ti ke ardhur, ndërkohë që ndjekësit e tu janë shtresa më e ulët e shoqërisë sonë?! Në mesin e tyre nuk ka asnjë zotëri a njeri me autoritet".

Mësime nga ajetet:

• Rëndësia e pastrimit të zemrës prej sëmundjeve të zilisë, lakmisë, syfaqësisë dhe vetëpëlqimit. • Lënia e përgjegjësisë së devijimit te shkaktarët e humbjes nuk u sjell asnjë dobi. • Mohimi, qoftë edhe i një Profeti të Allahut, është mohim i të gjithë profetëve. Mbyllja e mrekullueshme e tregimit të Ibrahimit, duke përmendur pas lutjes së tij Ditën e Gjykimit, dhe kthimin përsëri në përmbylljen e tregimit.

قَالَ وَمَا عِلۡمِي بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١١٢ إِنۡ حِسَابُهُمۡ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّيۖ
لَوۡ تَشۡعُرُونَ ١١٣ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١١٤ إِنۡ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ مُّبِينٞ
١١٥ قَالُواْ لَئِن لَّمۡ تَنتَهِ يَٰنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمَرۡجُومِينَ ١١٦ قَالَ
رَبِّ إِنَّ قَوۡمِي كَذَّبُونِ ١١٧ فَٱفۡتَحۡ بَيۡنِي وَبَيۡنَهُمۡ فَتۡحٗا وَنَجِّنِي وَمَن
مَّعِيَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١١٨ فَأَنجَيۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ
١١٩ ثُمَّ أَغۡرَقۡنَا بَعۡدُ ٱلۡبَاقِينَ ١٢٠ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ
أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ١٢١ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٢٢ كَذَّبَتۡ
عَادٌ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٢٣ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٢٤ إِنِّي لَكُمۡ
رَسُولٌ أَمِينٞ ١٢٥ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٢٦ وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٢٧ أَتَبۡنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
ءَايَةٗ تَعۡبَثُونَ ١٢٨ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمۡ تَخۡلُدُونَ ١٢٩
وَإِذَا بَطَشۡتُم بَطَشۡتُمۡ جَبَّارِينَ ١٣٠ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٣١
وَٱتَّقُواْ ٱلَّذِيٓ أَمَدَّكُم بِمَا تَعۡلَمُونَ ١٣٢ أَمَدَّكُم بِأَنۡعَٰمٖ وَبَنِينَ
١٣٣ وَجَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ ١٣٤ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ
١٣٥ قَالُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡنَآ أَوَعَظۡتَ أَمۡ لَمۡ تَكُن مِّنَ ٱلۡوَٰعِظِينَ ١٣٦

(112) Nuhu u tha atyre: "Ç'më duhet mua të di se çfarë kanë
bërë apo vazhdojnë të bëjnë ata *(o njerëz)*? Unë nuk jam
obliguar që të jem rojtar i tyre dhe i askujt, që t'i hetoj
punët e tyre e të di se çfarë fshehin.
(113) Llogaria e tyre ka për të qenë vetëm përpara Allahut,
i Vetmi që i di fshehtësitë dhe veprat e tyre të dukshme.
Nëse vërtet keni ndjenja njerëzore *(atëherë as ju nuk duhet
të hyni në privatësinë e tyre, por),*
(114) unë nuk mund t'i përzë prej rrethit tim ata që janë
besimtarë e t'jua plotësoj juve kërkesën, që ju pastaj të
besonit *(ashtu siç dëshirojnë të besojnë edhe ata)*.
(115) Unë jam vetëm një kritikues, që është obliguar t'ju pa-
ralajmërojë qartë, ju dhe ata, prej dënimit të Allahut."
(116) Populli i tij i tha: "Nëse ti nuk ndalon së ftuari në
atë që po thërret, *(ndonjë ditë)* ke për t'u gjuajtur *(nga
njerëzit)* me gurë, si përçmim apo ekzekutim."
*Kur Nuhu e pa se populli i tij nuk kishte ndër mend të
besonte, duke iu lutur Zotit të vet... (117) Tha: "O Zoti im,
me të vërtetë që populli im më ka mohuar e konsideruar
gënjeshtar, duke mos besuar atë që unë u kam ofruar prej
Teje, (118) prandaj na gjyko drejt e jepu atë që meritojnë, për
shkak të këmbënguljes së tyre në të pavërtetën, si dhe më
shpëto mua dhe besimtarët që janë me mua, prej asaj në të
cilën do përfshish mohuesit!" (119) Ne iu përgjigjëm lutjes
së tij, duke e shpëtuar atë dhe besimtarët që ishin me të
në anijen e mbushur plot e përplot, (120) Pasi ata hipën në
anije, Ne i përmbytëm të tjerët që mbetën jashtë saj. (121)
Në të vërtetë, në këtë që u përmend, në lidhje me lutjen
e Nuhut: ndërtimin e anijes në shkretëtirë, përmbytjen e
gjithë njerëzimit dhe shpëtimin e Nuhut e të besimtarëve
që ishin me të, ekzistojnë argumente për njerëzit që erdhën
pas tyre, por shumica e njerëzve përsëri nuk besojnë.
(122) Dhe dije, o Profet,, se, me të vërtetë, Zoti yt *(që ua
mundësoi atyre këto fakte)* është i Plotpushtetshëm *(për
t'i ndëshkuar mohuesit kurdo që të dëshirojë, por është)*
dhe i Mëshirshëm *(duke u dhënë atyre afat e mundësi, që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*.
(123) Edhe populli i Adit *(që arabët i kanë pranë)* nuk e pranoi se ka profetë, duke mohuar Profetin e tyre, Hudin.
(124) Kur vëllai i tyre i një gjaku, Hudi, u tha: "A nuk e keni frikë aspak Allahun, që po adhuroni të tjerë përveç Tij?!"
(125) Unë jam një Profet prej Allahut, i Cili më ka dërguar me porositë e Tij për ju dhe jam besnik ndaj Tij në lidhje me këtë, duke mos
shtuar dhe pakësuar në lidhje me to, asgjë nga vetja. (126) Prandaj frikësojuni Allahut, kryeni porositë e Tij, hiqni dorë prej gjërave që Ai jua
ka ndaluar dhe më ndiqni mua, në lidhje me atë që ju porosis dhe ju ndaloj, që të gjeni shpëtimin në këtë botë dhe në botën tjetër!
(127) Unë nuk po ju kërkoj ndonjë shpërblim për këto që po jua përcjell prej Zotit tim. Shpërblimin tim për këtë nuk do ta kem nga dikush
tjetër, përveçse nga Zoti i botëve, Krijuesit të gjithçkaje.
(128) Mos po ndërtoni në çdo vend të ngritur e të lartë nga një shtëpi kot së koti, vetëm sa për të treguar fuqinë e pasurinë tuaj, pa pasur
asnjë dobi nga kjo *(ndërkohë që ju nuk e ndihmoni atë që është në nevojë)* e të përfitoni prej kësaj, si në këtë botë, ashtu edhe në botën
tjetër?! (129) Madje i ndërtoni kullat dhe keshtjellat tuaja sikur do të jeni të përjetshëm në këtë botë, duke menduar se kurrë nuk do të
shkulur prej saj *(duke mos u përgatitur aspak për jetën tjetër)*?! (130) Kaq mizorë jeni bërë, sa, kur sulmoni apo kur godisni në ndonjë
luftë a tjetër, godisni si të pamëshirshëm e kriminelë, pa asnjë dhembshuri *(për kundërshtarin, familjet e tyre dhe të pambrojturit)*.
(131) Prandaj kijani frikën Allahut, zbatojini urdhrat e Tij, hiqni dorë prej gjërave që Ai jua ka ndaluar dhe më ndiqni mua, në lidhje me
atë që po ju porosis e po ju ndaloj, që të gjeni shpëtim në këtë dhe në botën tjetër! (132) Gjithashtu, kijani frikën Zemërimit të Allahut,
i Cili ju ka dhënë prej mirësive, ato që tashmë ju i dini:
(133) ju ka mundësuar shumimin e bagëtive e kafshëve të transportit; ju ka mundësuar të keni shumë fëmijë, për krah e mbështetje, si
në numër, ashtu edhe në fuqi; (134) sikurse ju ka mundësuar edhe kopshte me fruta të shumëllojshme, bollëk dhe burime të rrjedhshme,
(135) pasi unë, o populli im, kam frikë prej ndëshkimit tuaj ditën e llahtarisë së madhe."
(136) Por ata i thanë: "Si na këshillove, si nuk na këshillove, për ne është njësoj, o Hud, sepse nuk kemi ndonjë interes në ato që po na
thua.

Mësime nga ajetet:

• Përparësi u jepet atyre që kanë besuar të parët, edhe nëse ata janë të varfër dhe të dobët. • Shkatërrimi i keqbërësve dhe shpëtimi i besimtarëve është ligj hyjnor i pandryshueshëm. • Rreziku që i kanoset besimit në botën tjetër, me investimin e gjithçkaje në këtë botë. • Mospajtueshmëria e ndjekësve të së pavërtetës dhe këmbëngulja e tyre në të.

إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٣٧ وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِينَ ١٣٨ فَكَذَّبُوهُ
فَأَهۡلَكۡنَٰهُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ١٣٩
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٤٠ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٤١ إِذۡ
قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ صَٰلِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٤٢ إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ١٤٣
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٤٤ وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ
إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٤٥ أَتُتۡرَكُونَ فِي مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ١٤٦
فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ١٤٧ وَزُرُوعٖ وَنَخۡلٖ طَلۡعُهَا هَضِيمٞ ١٤٨
وَتَنۡحِتُونَ مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتٗا فَٰرِهِينَ ١٤٩ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
١٥٠ وَلَا تُطِيعُوٓاْ أَمۡرَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ١٥١ ٱلَّذِينَ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ
وَلَا يُصۡلِحُونَ ١٥٢ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلۡمُسَحَّرِينَ ١٥٣ مَآ أَنتَ
إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا فَأۡتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ١٥٤ قَالَ
هَٰذِهِۦ نَاقَةٞ لَّهَا شِرۡبٞ وَلَكُمۡ شِرۡبُ يَوۡمٖ مَّعۡلُومٖ ١٥٥ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسُوٓءٖ فَيَأۡخُذَكُمۡ عَذَابُ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ١٥٦ فَعَقَرُوهَا فَأَصۡبَحُواْ
نَٰدِمِينَ ١٥٧ فَأَخَذَهُمُ ٱلۡعَذَابُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ
أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ١٥٨ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٥٩

137 Këto që po na thua, nuk janë më shumë se moralizma, mënyra jetese e sajime, me të cilat kanë vazhduar të parët tanë *(të prapambetur)*. 138 Dhe *(mos ki frikë sepse)* ne nuk do të ndëshkohemi *(për këto që po na i thua)*."
139 Kështu, ata e mohuan dhe vazhduan në mohimin e tyre, derisa Ne i shkatërruam me një stuhi të fuqishme e spastruese. Vërtetë që ky dënim ishte argument i mjaftueshëm *(për arabët që ishin përreth tyre)*, për të kuptuar Zemërimin e Allahut dhe ndëshkimin e Tij, megjithatë shumica e njerëzve *(rreth tyre)* përsëri nuk besojnë.
140 Dije, o Profet,- se, me të vërtetë, Zoti yt *(që ua mundësoi atyre këto fakte)* është i Plotpushtetshëm *(për t'i ndëshkuar mohuesit kurdo që të dëshirojë, por është)* dhe i Mëshirshëm *(duke u dhënë atyre afat e mundësi, që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*.
141 Edhe populli i Themudit e mohoi faktin se Allahu mund të dërgonte profetë, duke mohuar Salihun.
142 Kur vëllai i tyre *(në prejardhje)*, Salihu, u tha: "A nuk i frikësoheni Allahut, që po adhuroni dikë tjetër përveç Tij?! 143 Unë jam Profet prej Allahut, i Cili më ka dërguar me porositë e Tij për ju dhe jam besnik ndaj Tij, në lidhje me këtë, duke mos shtuar e pakësuar në lidhje me këto porosi, asgjë nga vetja.
144 Prandaj frikësojuni Allahut, kryeni porositë e Tij, hiqni dorë prej gjërave që Ai jua ka ndaluar dhe më ndiqni mua, në lidhje me atë që po ju porosis e po ju ndaloj, që të gjeni shpëtimin në këtë dhe në botën tjetër.
145 Pasi unë nuk po kërkoj prej jush ndonjë shpërblim, në lidhje me atë që po ju sjell prej Zotit tim, sepse shpërblimin tim e pres vetëm nga Zoti i botëve, Krijuesit të gjithçkaje.
146 Mos vallë, mendoni se do të qëndroni përgjithmonë kështu siç jeni, të sigurt në këto begati e mirësi të shumta,
147 në këto kopshte e burime të rrjedhshme,
148 në këto vreshta e palma hurmash me frutat e tyre të pjekura e të freskëta, 149 dhe të vazhdoni t'i çani faqet e malit, duke gdhendur brenda tyre shtëpi *(sikur nuk do vdisnit kurrë)*?!
150 Frikësojuni Allahut, duke më ndjekur mua, në lidhje me atë që po ju porosis e ju ndaloj, si urdhra të Tij, që të gjeni shpëtim në këtë dhe në botën tjetër, 151 dhe mos iu nënshtroni urdhrave të mëkatarëve që e kanë tepruar me të këqijat e tyre ndaj Allahut!
152 Ata sjellin vetëm shkatërrime në tokë, për shkak të mëkateve që përhapin dhe që nuk përmirësojnë as veten, as të tjerët *(lidhur me atë që vetë e kanë prishur)*, duke u penduar apo duke i ftuar edhe të tjerët të pendohen tek Allahu".
153 Ata i thanë: "Në të vërtetë *(ti nuk je prej atyre që u ka ardhur shpallje prej Zotit, por)* ti je prej atyre që i ka prekur magjia aq shumë, saqë të ka pushtuar mendjen e logjikën.
154 Ti je vetëm një njeri i zakonshëm, ashtu sikurse ne, dhe nuk ke asgjë të veçantë prej nesh, që të bëheshe Profet. Atëherë sill një shenjë *(mrekulli)*, që të vërtetojë se ti je Profet, nëse me të vërtetë je i sinqertë në atë që pretendon!"
* Pasi Allahu u dha atyre një shenjë *(mrekulli)*, që ishte një deve, të cilën *(ashtu siç ata e kërkuan, duke e përqeshur)* Allahu ua nxori prej shkëmbit, me të njëjtat cilësi, siç e patën kërkuar...
155 Salihu u tha: "Ja, pra, kjo është deveja që kërkuat, që deshët ta shihnit e ta preknit. Një ditë ajo ka për të pirë ujin e burimeve tuaja e ditën tjetër keni për të pirë ju prej burimeve tuaja. As ajo s'do të pijë kur të keni radhën ju, as ju nuk duhet të pini kur të ketë radhën ajo.
156 Mos e prekni atë për t'i bërë ndonjë të keqe, qoftë therje apo rrahje, se do t'ju përfshijë dënimi i Allahut dhe do t'ju shkatërrojë!"
157 Mirëpo ata ranë në ujdi, që ta thernin atë dhe më mizorët prej tyre e therën. Kështu, ata i gjeti mëngjesi i së nesërmes të penduar, kur e kuptuan çfarë kishin bërë dhe prisnin t'u zbriste dënimi i pashmangshëm. Por ai pendim nuk u solli asnjë dobi *(kur mbi ta zbriti ndëshkimi i Allahut)*.
158 Ata i përfshiu dënimi i premtuar: një tërmet dhe ushtimë e fortë. Vërtetë që në ndodhinë e Salihut, mrekullisë së tij dhe nëpërkëmbjen që i bëri asaj mrekullie populli i tij, ekziston argument e përvojë për ata *(që ishin pranë tyre dhe erdhën pas tyre, arabët)* që dëshirojnë të nxjerrin mësime prej saj, mirëpo shumica e njerëzve përsëri nuk besojnë.
159 Zoti yt, o Profet, *(që ua mundësoi këto fakte)* është i Plotpushtetshëm *(për t'i ndëshkuar mohuesit, kurdo që të dëshirojë, por është)* dhe i Mëshirshëm *(duke u dhënë atyre afat e mundësi, që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*!

Mësime nga ajetet:

- Kur mirësitë dhe mohimi i Zotit shoqërojnë njëra-tjetrën, kjo quhet Istidraxh *(përshkallëzim drejt shkatërrimit)*.
- Përkujtimi i mirësive mund të jetë shkak, që njeriu të besojë dhe të kthehet tek Allahu.
- Mëkatet janë shkaku kryesor i zbritjes së shkatërrimeve në tokë.

كَذَّبَتۡ قَوۡمُ لُوطٍ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٦٠ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ
١٦١ إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ١٦٢ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٦٣ وَمَآ
أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦٤
أَتَأۡتُونَ ٱلذُّكۡرَانَ مِنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦٥ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمۡ رَبُّكُم
مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُمۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٌ عَادُونَ ١٦٦ قَالُواْ لَئِن لَّمۡ تَنتَهِ يَٰلُوطُ
لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُخۡرَجِينَ ١٦٧ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلۡقَالِينَ ١٦٨
رَبِّ نَجِّنِي وَأَهۡلِي مِمَّا يَعۡمَلُونَ ١٦٩ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ ١٧٠
إِلَّا عَجُوزٗا فِي ٱلۡغَٰبِرِينَ ١٧١ ثُمَّ دَمَّرۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ١٧٢ وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِم
مَّطَرٗاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلۡمُنذَرِينَ ١٧٣ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم
مُّؤۡمِنِينَ ١٧٤ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٧٥ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ
لۡـَٔيۡكَةِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٧٦ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ شُعَيۡبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٧٧ إِنِّي لَكُمۡ
رَسُولٌ أَمِينٞ ١٧٨ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٧٩ وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
الحزب ٣٨ مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٨٠ ۞ أَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَلَا
تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُخۡسِرِينَ ١٨١ وَزِنُواْ بِٱلۡقِسۡطَاسِ ٱلۡمُسۡتَقِيمِ ١٨٢
وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ١٨٣

(160) Edhe populli i Lutit e mohoi faktin se Allahu mund të dërgonte profetë, duke e mohuar Lutin.
(161) Kur vëllai i tyre *(në prejardhje)*, Luti, u tha: "A nuk i frikësoheni Allahut, që po adhuroni dikë tjetër përveç Tij?! (162) Unë jam Profet prej Allahut, i Cili më ka dërguar me porositë e Tij për ju dhe jam besnik ndaj Tij, në lidhje me këtë, duke mos shtuar e pakësuar asgjë në lidhje me këto porosi.
(163) Prandaj frikësojuni Allahut, kryeni porositë e Tij, hiqni dorë prej ndalesave që Ai ju ka ndaluar dhe më ndiqni mua, në lidhje me atë që po ju porosis e ju ndaloj, që të gjeni shpëtimin në këtë dhe në botën tjetër.
(164) Pasi unë nuk po kërkoj prej jush ndonjë shpërblim, për atë që po ju sjell prej Zotit tim, sepse shpërblimin tim e pres vetëm nga Zoti i botëve, Krijuesit të gjithçkaje.
(165) A keni filluar të shkoni me meshkuj, duke kryer paturpësi me ta?! (166) I keni lënë marrëdhëniet intime me gratë tuaja, të cilat Zoti juaj i ka krijuar pikërisht, që të plotësoni nevojat tuaja epshore?! Po ju qenkeni një popull që e paskeni kaluar çdo kufi me këtë paturpësi e ndyrësi, që nuk është parë ndonjëherë."
(167) Ata i thanë: "Nëse nuk ndalon së na penguari prej kësaj që po bëjmë, duke na qortuar, atëherë ti dhe ata që janë me ty, do të dëboheni prej vendbanimit tonë".
(168) Luti u tha: "Unë do ta urrej e do ta denoncoj publikisht këtë vepër që po bëni".
(169) Pastaj iu drejtua Zotit të vet, duke u lutur: "Zoti im, më shpëto mua dhe familjen time prej këtij populli dhe asaj ndyrësie që ata po bëjnë!"
(170) Kështu, Ne e shpëtuam atë dhe familjen e tij prej dënimit poshtërues që përfshiu popullin e tij, për shkak të atij mëkati që bënin.
(171) Përveç gruas së tij, e cila ishte mohuese dhe mbeti me ata që u shkatërruan e u zhdukën.
(172) Pasi Luti dhe familja e tij dolën prej vendbanimit të Sodomës, Ne iu kthyem popullit që mbeti mbrapa, me shkatërrimin më të ashpër, duke shkulur çdo gjë të tyren në themel.
(173) Mbi ta lëshuam gurë prej qielli, si rrebesh i ashpër shiu. Ç'shi i shëmtuar që ishte ai, për ata që vazhduan në atë mëkat, ndërkohë që Luti i kishte paralajmëruar e kërcënuar me ndëshkimin e Allahut!
(174) Vërtet që në ndodhinë e Lutit, degjenerimin moral të popullit të tij, mosfrikësimin e tyre prej paralajmërimeve dhe shfarosjen e tyre, ekzistojnë argumente të mjaftueshme për ata *(njerëz që kalonin pranë tyre e)* që dëshirojnë të nxjerrin mësime prej saj, mirëpo shumica e njerëzve vazhduan të mos besonin.
(175) Zoti yt, o Profet, *(që ua mundësoi atyre këto fakte)* me të vërtetë që është i Plotpushtetshëm *(për t'i ndëshkuar mohuesit, kurdo që të dëshirojë, por është)* dhe i Mëshirshëm *(duke u dhënë atyre afat e mundësi, që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*.
(176) Edhe populli i fshatit me pemë të dendura e të ndërthurura, e mohoi faktin se Allahu mund të çonte profetë, kur mohoi Shuajbin (Paqja qoftë mbi të!). (177) Kur vëllai i tyre *(në prejardhje)*, Shuajbi, u tha: "A nuk i frikësoheni Allahut, që po adhuroni dikë tjetër përveç Tij?! (178) Unë jam Profet prej Allahut, i Cili më ka dërguar me porositë e Tij për ju dhe jam besnik ndaj Tij, në lidhje me këtë, duke mos shtuar e pakësuar asgjë, në lidhje me këto porosi.
(179) Prandaj frikësojuni Allahut, kryeni porositë e Tij, hiqni dorë prej gjërave që Ai jua ka ndaluar dhe më ndiqni mua, në lidhje me atë që po ju porosis e ju ndaloj, që të gjeni shpëtimin në këtë dhe në botën tjetër!
(180) Nuk po kërkoj prej jush ndonjë shpërblim, në lidhje me atë që po ju sjell prej Zotit tim, sepse shpërblimin tim e pres vetëm nga Zoti i botëve, Krijuesit të gjithçkaje. (181) Prandaj matni drejt në peshore gjatë shitblerjes dhe mos u hani njerëzve në peshë, kur u shisni atyre diçka *(drithëra e agrume)*!
(182) E, kur u peshoni njerëzve diçka, peshojeni me peshore standarde e të drejtë,
(183) mos u bëni njerëzve padrejtësi, duke ngrënë hakun e tyre, si dhe mos e shtoni korrupsionin e mizorinë në tokë me vrasje, plaçkitje, kërcënime e bërje të mëkateve!

Mësime nga ajetet:

• Homoseksualizmi është një poshtërsi dhe një mëkat i ndyrë, që nuk e pranon natyra e pastër njerëzore. • Prej fatkeqësive më të mëdha, që mund t'i bien një thirrësi, është kur anëtarët e familjes së tij zgjedhin mohimin apo mëkatet. • Marrëdhëniet tokësore që nuk i shoqëron besimi, nuk i sjellin asnjë dobi njeriut, kur vjen dënimi. • Obligimi që të plotësohet saktë masa dhe pesha. Është haram *(rreptësisht e ndaluar)* bërja e hileve në peshore e masë.

وَٱتَّقُواْ ٱلَّذِي خَلَقَكُمۡ وَٱلۡجِبِلَّةَ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٨٤ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ
ٱلۡمُسَحَّرِينَ ١٨٥ وَمَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ
ٱلۡكَٰذِبِينَ ١٨٦ فَأَسۡقِطۡ عَلَيۡنَا كِسَفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ١٨٧ قَالَ رَبِّيٓ أَعۡلَمُ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٨٨ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُمۡ عَذَابُ يَوۡمِ ٱلظُّلَّةِۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ١٨٩
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ١٩٠ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٩١ وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٩٢ نَزَلَ بِهِ
ٱلرُّوحُ ٱلۡأَمِينُ ١٩٣ عَلَىٰ قَلۡبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ١٩٤ بِلِسَانٍ
عَرَبِيّٖ مُّبِينٖ ١٩٥ وَإِنَّهُۥ لَفِي زُبُرِ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٩٦ أَوَلَمۡ يَكُن لَّهُمۡ ءَايَةً
أَن يَعۡلَمَهُۥ عُلَمَٰٓؤُاْ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ١٩٧ وَلَوۡ نَزَّلۡنَٰهُ عَلَىٰ بَعۡضِ ٱلۡأَعۡجَمِينَ
١٩٨ فَقَرَأَهُۥ عَلَيۡهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ مُؤۡمِنِينَ ١٩٩ كَذَٰلِكَ سَلَكۡنَٰهُ
فِي قُلُوبِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٢٠٠ لَا يُؤۡمِنُونَ بِهِۦ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلۡعَذَابَ
ٱلۡأَلِيمَ ٢٠١ فَيَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٢٠٢ فَيَقُولُواْ
هَلۡ نَحۡنُ مُنظَرُونَ ٢٠٣ أَفَبِعَذَابِنَا يَسۡتَعۡجِلُونَ ٢٠٤ أَفَرَءَيۡتَ
إِن مَّتَّعۡنَٰهُمۡ سِنِينَ ٢٠٥ ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُواْ يُوعَدُونَ ٢٠٦

184 Por kini frikë prej Atij që ju ka krijuar juve, ashtu siç i krijoi edhe brezat e popujt e mëparshëm, duke u frikësuar prej Tij, që të mos ju përfshijë edhe ju dënimi që u ra atyre!"

185 Ata i thanë: "Në të vërtetë, ty të ka prekur magjia mendjen dhe e ke humbur logjikën.

186 Ti nuk je më shumë sesa një njeri i thjeshtë, jo më shumë se ç' jemi ne, prandaj edhe ne mendojmë se je vetëm një gënjeshtar, kur pretendon se je Profet.
187 Po qe se je i sinqertë në atë që po pretendon, atëherë ja ku na ke, lësho mbi ne një copë të zjarrtë e ndëshkim prej qiellit, e vërtetoje që ti je Profet."

188 Shuajbi tha: "Zoti im e di më mirë se çdokush, atë çfarë jeni duke bërë: idhujtarinë, mohimin, padrejtësinë dhe të gjitha këto që po thoni, kështu që mos mendoni se Atij i fshihet diçka prej veprave tuaja, apo se Ai nuk ka për t'ju dhënë për to, atë që ju meritoni!"

189 Por ata e mohuan atë, derisa i përfshiu dënimi i llahtarshëm. Ata i mbuloi një re e errët, pas një thatësire përcëlluese, u derdh një zjarr që i dogji të gjithë. Me të vërtetë që dita kur ata u shkatërruan, ishte një llahtari e madhe.

190 Vërtet që në ndodhinë e Shuajbit, mohimin dhe padrejtësitë e popullit të tij, mosfrikësimi i tyre prej Allahut dhe shfarosja e tyre, janë argument i mjaftueshëm për ata që dëshirojnë të nxjerrin mësime, mirëpo shumica e njerëzve *(pas tyre)* vazhdojnë të mos besojnë.

191 Zoti yt, o Profet *(që ua mundësoi këto fakte)*, është i Plotpushtetshëm *(për t'i ndëshkuar mohuesit, kurdo që të dëshirojë, por është)* dhe i Mëshirshëm *(duke u dhënë atyre afat e mundësi, që të pendohen e ta pranojnë udhëzimin)*.

192 Ky Kuran *(që ata e mohojnë)* është shpallje e Zotit të botëve, Krijuesit të gjithë njerëzve e popujve,

193 që e zbriti Shpirti Besnik, engjëlli Xhebrail,

194 duke e vendosur atë në zemrën tënde, o Profet, për të qenë edhe ti prej të dërguarve që i paralajmërojnë njerëzit për dënimin e Allahut,

195 duke u folur atyre me gjuhën e kuptueshme e të qartë të një arabi.

196 Këtë Libër e kanë përmendur edhe në Librat e mëparshëm qiellorë.

197 A nuk u mjafton atyre që të përgënjeshtrojnë ty si argument tregues i vërtetësisë tënde, që të vërtetën e asaj që të është zbritur ty e dinë edhe dijetarët e Bijve të Izraelit *(të cilët e gjejnë përshkrimin e tij në librat e tyre)*, siç ishte Abdullah ibn Selami?!

198 Po ta kishim zbritur këtë Kuran te disa popuj që nuk janë arabë e nuk e flasin gjuhën e tyre,

199 po të vinte Profeti i tyre e t'ua lexonte, ata kurrsesi nuk kishin për ta besuar dhe do të thoshin: "Nuk e kuptojmë!" ose "Nuk na përket neve!"

200 Mirëpo Ne e zbritëm atë, duke e futur në zemrën e *(vendbanimeve të)* kriminelëve,

201 të cilët nuk do të besojnë derisa të shikojnë dënimin e dhembshëm *(prej Allahut ose duarve të besimtarëve)*,

202 që t'u vijë atyre papritmas, duke mos e ditur e duke mos e ndierë.

203 Pastaj, kur ju zbret dënimi në mënyrë të beftë, nga trishtimi i madh ata do të thonë: "A thua vallë, do na jepet edhe një herë mundësia për të besuar e për t'u penduar tek Allahu?!"

204 Pra, vallë, dënimin Tonë, o Profet, ata dashkan ta përshpejtojnë *(meqë nuk besojnë e nuk pendohen)*?!

205 Ç' mendon, o Profet, nëse Ne do të kishim vazhduar t'u jepnim afat edhe për shumë vite të tjera,

206 mirëpo pastaj, pas atyre viteve të begata, t'u vinte po ai dënim që u është premtuar?!

Mësime nga ajetet:

- Sa më shumë të thellohet muslimani në mësimin e gjuhës arabe, aq më tepër do të ketë mundësi ta kuptojë Kuranin.
- Argumenti i pakundërshtueshëm ndaj idhujtarëve është ai që gjendet i shkruar edhe në Librat e mëparshëm, në lidhje me pohimin se Kurani është zbritje prej Allahut.
- Ato mirësi që i gëzojnë jobesimtarët në jetën e kësaj bote, janë thjesht përshkallëzim drejt shkatërrimit të tyre dhe jo nderim për ta.

مَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يُمَتَّعُونَ ٢٠٧ وَمَآ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةٍ إِلَّا
لَهَا مُنذِرُونَ ٢٠٨ ذِكۡرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ٢٠٩ وَمَا تَنَزَّلَتۡ بِهِ
ٱلشَّيَٰطِينُ ٢١٠ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُمۡ وَمَا يَسۡتَطِيعُونَ ٢١١ إِنَّهُمۡ عَنِ
ٱلسَّمۡعِ لَمَعۡزُولُونَ ٢١٢ فَلَا تَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ
مِنَ ٱلۡمُعَذَّبِينَ ٢١٣ وَأَنذِرۡ عَشِيرَتَكَ ٱلۡأَقۡرَبِينَ ٢١٤ وَٱخۡفِضۡ
جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢١٥ فَإِنۡ عَصَوۡكَ فَقُلۡ إِنِّي
بَرِيٓءٞ مِّمَّا تَعۡمَلُونَ ٢١٦ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ٢١٧ ٱلَّذِي
يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ٢١٨ وَتَقَلُّبَكَ فِي ٱلسَّٰجِدِينَ ٢١٩ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡعَلِيمُ ٢٢٠ هَلۡ أُنَبِّئُكُمۡ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ٢٢١ تَنَزَّلُ عَلَىٰ
كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ ٢٢٢ يُلۡقُونَ ٱلسَّمۡعَ وَأَكۡثَرُهُمۡ كَٰذِبُونَ ٢٢٣
وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلۡغَاوُۥنَ ٢٢٤ أَلَمۡ تَرَ أَنَّهُمۡ فِي كُلِّ وَادٖ
يَهِيمُونَ ٢٢٥ وَأَنَّهُمۡ يَقُولُونَ مَا لَا يَفۡعَلُونَ ٢٢٦ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَذَكَرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا وَٱنتَصَرُواْ مِنۢ
بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْۗ وَسَيَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَيَّ مُنقَلَبٖ يَنقَلِبُونَ ٢٢٧

آياتها ٩٣ سُورَةُ النَّمْلِ ترتيبها ٢٧

207 Çfarë do të përfitojnë ata prej përjetimit të kënaqësive në jetën e dynjasë!?

208 Madje, Ne asnjë vendbanim të mëparshëm nuk e kemi shkatërruar, para se t'u dërgonim paralajmërues dhe t'u zbrisnim shpallje,

209 si përkujtim, këshillë e shpëtim për ta, që ata të besonin e të shpëtonin. Pra, nuk kemi qenë Ne që u bëmë atyre mizori, kur i ndëshkuam, por ishin ata që i bënë keq vetes së tyre, duke e mohuar dënimin për keqbërësit, që u ishte paralajmëruar me anë të profetëve e Librave të Shpallur.

210 Dhe nuk është ashtu siç thonë idhujtarët, se këtë Kuran e kanë zbritur shejtanët mbi Muhamedin ﷺ,

211 pasi nuk u takon shejtanëve ta bëjnë një gjë të tillë (t'i thërrasin njerëzit te Zoti e t'i armiqësojnë ata me Iblisin) e as nuk do të munden ta bëjnë kurrë.

212 Madje ata, në të vërtetë, nuk munden as ta dëgjojnë leximin e tij, duke u shmangur kështu prej dëgjimit të tij.

213 Prandaj, mos iu lut, krahas Allahut, ndonjë zoti tjetër, që të jesh edhe ti prej të ndëshkuarve, siç ndodhi me ata që u përmendën!

214 Paralajmëroji edhe të afërmit e tu të farefisit për ndëshkimin që do t'i përfshijë ata që i luten tjetërkujt përveç Allahut *(në këtë e në botën tjetër)*!

215 Shtrije dorën tënde, me ndihmë e fjalë të mira, për atë që dëshiron të ndjekë shembullin dhe porositë e tua, duke e nderuar e afruar pranë vetes!

216 Nëse njerëzit të kundërshtojnë e nuk pranojnë të besojnë e të ndjekin për Njësimin e Allahut dhe për bindje ndaj Tij, atëherë thuaju: "Unë distancohem prej asaj që jeni duke bërë, pra, prej idhujtarisë dhe mëkateve tuaja".

217 Pastaj mbështetu tek i Plotfuqishmi *(i Cili mund t'i ndëshkojë kur të dojë)* dhe Mëshirshmi *(i Cili po u jep afat atyre, që të pendohen e të kthehen)*, duke iu falur e lutur Atij,
218 i Cili të shikon ty, o Profet, sa herë që ti *(nga mërzia e dëshpërimi yt për ta, që të udhëzohen)* ngrihesh e falesh duke qëndruar gjatë në këmbë, me lutje ndaj Zotit tënd në namazin e natës,

219 si dhe i shikon përkuljet, përuljet dhe lëvizjet e tua, kur ti falesh bashkërisht me ata që i bien Allahut në sexhde, pra me besimtarët.

220 Vërtet që Ai është Dëgjues dhe i Dijshëm për gjithçka që thuhet e flitet, bashkë me atë që fshihet në brendësi të zemrave. Atij nuk i fshihet asgjë, as akuza apo mendimi i tyre, se ti je fallxhor e poet, të cilin e frymëzojnë djajtë, prandaj thuaju:

221 "A dëshironi t'ju tregoj se kujt i vijnë shejtanët, për ta frymëzuar e për t'i treguar se si të bëjë fall?!

222 Ata i vijnë çdokujt që është gënjeshtar, shpifës, trillues dhe intrigues, mëkatarëve të mëdhenj, që i mashtrojnë njerëzit me falle.

223 Madje, si fallxhorët që dëgjojnë djajtë, edhe shejtanët xhinde që mundohen të përvjedhin parashikime *(nga fjalët a lëvizjet e engjëjve)* në qiell, duke i përgjuar për të kapur ndonjë të vërtetë, shumica e atyre që ata thonë, janë vetëm gënjeshtra e mashtrime *(përveç ndonjë të vërtete së cilës ata ia qëllojnë kot)*".

224 Sa u përket poetëve, prej të cilëve e konsideroni edhe Muhamedin, a nuk e shikoni se atyre u vijnë të përhumburit nga pas *(që nuk janë as këndej e as andej)*?!

225 A nuk e shikon, o Profet, se si ata, nëpër çdo vend ku rrinë e çdo luginë ku lëvizin, ndryshojnë mendime e qëndrime sipas interesit, kohës e vendit?!

226 Dhe se si ata e thonë *(e flasin për moral)* atë që nuk e bëjnë?!

227 Përveç atyre që kanë besuar Allahun dhe kanë qetësuar zemrat në Njësimin e Allahut; që bëjnë vepra të mira në përmirësim të shoqërisë; që e përmendin Allahun më shumë se çdokënd e çdo gjë; edhe pasi u është bërë padrejtësi e mizori; që e përdorin *(poezinë)* vetëm që për t'u mbrojtur e për t'ju kundërvënë poetëve idhujtarë; kurse ata që bënë padrejtësi e mizori, së shpejti do ta kuptojnë se si do të përmbysen.

Mësime nga ajetet:

- Pohimi i Drejtësisë së Allahut dhe mohimi i padrejtësisë për Të.
- Pastërtia e Kuranit prej çdo mundësie që shejtani t'i afrohet.
- Rëndësia e të qenit i butë, i afrueshëm e i dashur me thirrësit për tek Allahu.
- Poezia që mbjell të mirën, është e lavdëruar dhe poezia që mbjell të keqen, është e qortuar.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡقُرۡءَانِ وَكِتَابٖ مُّبِينٍ ١ هُدٗى وَبُشۡرَىٰ ربع الحزب ٣٨
لِلۡمُؤۡمِنِينَ ٢ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ ٣ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمۡ
أَعۡمَٰلَهُمۡ فَهُمۡ يَعۡمَهُونَ ٤ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ
وَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡأَخۡسَرُونَ ٥ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلۡقُرۡءَانَ مِن
لَّدُنۡ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ٦ إِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهۡلِهِۦٓ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا سَـَٔاتِيكُم
مِّنۡهَا بِخَبَرٍ أَوۡ ءَاتِيكُم بِشِهَابٖ قَبَسٖ لَّعَلَّكُمۡ تَصۡطَلُونَ ٧ فَلَمَّا جَآءَهَا
نُودِيَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِي ٱلنَّارِ وَمَنۡ حَوۡلَهَا وَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ
ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٩ وَأَلۡقِ عَصَاكَۚ
فَلَمَّا رَءَاهَا تَهۡتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنّٞ وَلَّىٰ مُدۡبِرٗا وَلَمۡ يُعَقِّبۡۚ يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفۡ
إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ١٠ إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسۡنَۢا بَعۡدَ
سُوٓءٖ فَإِنِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١١ وَأَدۡخِلۡ يَدَكَ فِي جَيۡبِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ
غَيۡرِ سُوٓءٖۖ فِي تِسۡعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَقَوۡمِهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ
١٢ فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ ءَايَٰتُنَا مُبۡصِرَةٗ قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ١٣

SURJA EN-NEML

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit.

Qëllimet e sures:

Përmendja e mirësisë së zbritjes së Kuranit te Profeti ﷺ, duke e nxitur atë që të jetë mirënjohës për një begati të tillë dhe të bëjë durim në përcjelljen e mesazhit hyjnor.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) Ta, Sin! - Janë shkronja për të cilat është folur e janë dhënë mendime në fillim të sures Bekare.
Këto ajete *(që t'i zbritëm ty, o Profet, dhe ata i quajtën poezi, në të vërtetë)* janë ajetet e Kuranit, e një Libri të Qartë e Sqarues, në të cilin nuk gjendet asgjë e paqartë, për atë që mediton thellësisht rreth tij, për të kuptuar se është Shpallje e Allahut të Lartësuar.
(2) Janë ajete të cilat janë udhëzim drejt të vërtetës *(së Allahut)*, për ata që duan të gjejnë udhëzimin për tek Ai, si dhe janë përgëzim për besimtarët që i besojnë Allahut dhe Profetit të Tij *(për shpërblimin që do të kenë)*.
(3) Për ata besimtarë që e falin namazin në formën më të kompletuar, japin zekatin *(lëmoshën e obliguar)* e pasurisë së tyre, duke ua dhënë atyre që e meritojnë, si dhe që janë të bindur plotësisht për botën tjetër, në lidhje me shpërblimin dhe ndëshkimin.
(4) Ndërsa ata të cilët mohojnë dhe nuk e besojnë botën tjetër, bashkë me shpërblimin e ndëshkimin që gjendet në të, Ne ua kemi zbukuruar *(zgjedhjet, fjalët dhe)* veprat e tyre, prandaj ata janë të përhumbur në dilema, duke mos pasur mundësi ta pranojnë udhëzimin për tek e vërteta dhe e arsyeshmja.
(5) Për shkak të zgjedhjes së tyre të gabuar në vend të Allahut, ata do të kenë fundin më të shëmtuar në jetën e kësaj bote, ndërsa në botën tjetër do të jenë të humburit më fatkeqë, që do të humbasin gjithçka, duke mbetur në Zjarr përjetësisht.
(6) Ti, o Profet, po e merr këtë Kuran prej Vetë të Urtit e të Gjithëdijshmit!
(7) Përkujto, o Profet, kur Musai i tha familjes së vet: “Unë pashë një zjarr! Kështu që *(prisni këtu, derisa)* t'ju sjell ndonjë lajm prej atij që e ka ndezur, që të na tregojë rrugën, ose t'ju sjell prej tij ndonjë urë të ndezur, me qëllim që të ngroheni nga i ftohti.
(8) Pasi arriti në vendin e zjarrit që e pa nga larg, e thirri Allahu: “I Shenjtëruar është Ai *(që po të Flet me Zërin e Tij)* në *(këtë)* zjarr! Të bekuar qofshin ata që janë përreth tij *(Musai, engjëjt dhe vendi ku ata ishin)*! I Pastër e i Lartësuar është Allahu nga çdo përshkrim që mund t'i përfytyrohet e mvishet Atij nga të humburit, ndërkohë që Ai është Zoti Suprem, Krijuesi dhe Drejtuesi i të gjitha krijesave.
(9) O Musa, Ai që po të Flet, jam Unë, Allahu, i Plotfuqishmi! Asgjë nuk mund të më bëjë të paaftë. Unë jam i Urti që krijon, përcakton dhe vë ligje me një urtësi absolute.
(10) *(pasi Allahu i tha:)* “Hidhe shkopin tënd!” dhe Musai e pa atë të përdridhej e të mbështillej, njësoj siç bën një gjarpër i madh e i shpejtë. Nga frika, ai u largua me nxitim, duke ia kthyer shpinën bisedës me Allahun dhe nuk u kthye më *(mbeti i frikësuar e në errësirë)*, derisa Allahu i tha: “O Musa, mos u frikëso, e dije se Unë *(mund të flas ngado)* dhe profetët *(që Unë i kam zgjedhur)* nuk frikësohen *(prej asgjëje)* në praninë Time!
(11) Përveç ndonjërit që ka bërë ndonjë padrejtësi *(e frikësohet prej Drejtësisë Sime)*, e *(nëse)* pastaj e zëvendëson atë *(të keqe që ka bërë)* me ndonjë të mirë*(aq sa ajo, apo duke shtuar)*, le ta dijë se *(pas pendimit për të keqen që ka bërë)* Unë *(ndaj tij)* jam Mëkatfalës dhe i Mëshirshëm.
(12) Kështu që *(qetësohu dhe)* fute dorën në gjirin tënd e do ta nxjerrësh atë të bardhë e të shndritshme, pa pasur prej saj asnjë të keqe *(e orientohu me të në errësirë)*, për të qenë bashkë me shkopin tënd dy mrekulli, në mesin e nëntë mrekullive të tjera, kur të kesh arritur te Faraoni e populli i tij. Ata prej kohësh janë një popull i prishur e i dalë prej bindjes së Allahut, duke i bërë atij kufër.”
(13) Pasi atyre u erdhën mrekullitë Tona të qarta e të pamohueshme, me të cilat Ne e mbështetëm vërtetësinë e Musait, ata thanë: “Kjo me të cilën na ka ardhur Musai, është një magji e qartë”.

Mësime nga ajetet:

- Kurani është udhëzim dhe përgëzim për të gjithë ata që besojnë në të.
- Kufri*(mohimi i Allahut dhe i Profetit)* është shkaku që njeriu e ndjek të pavërtetën me vepra, fjalë, dilema apo luhatshmëri.
- Siguria që u ka dhënë Allahu profetëve të Vet *(dhe atyre që e ndjekin rrugën e tyre)*, duke i ruajtur e mbrojtur ata prej çdo të keqe.

وَجَحَدُواْ بِهَا وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّاۚ فَٱنظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ١٤ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ عِلْمًاۖ
وَقَالَا ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ ٱلْمُؤْمِنِينَ
١٥ وَوَرِثَ سُلَيْمَٰنُ دَاوُۥدَۖ وَقَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ
ٱلطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَىْءٍۖ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْمُبِينُ ١٦
وَحُشِرَ لِسُلَيْمَٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ وَٱلطَّيْرِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ١٧ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوْاْ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّمْلُ ٱدْخُلُواْ مَسَٰكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ١٨ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ فِى عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ
١٩ وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِىَ لَآ أَرَى ٱلْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ
مِنَ ٱلْغَآئِبِينَ ٢٠ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَاْذْبَحَنَّهُۥٓ
أَوْ لَيَأْتِيَنِّى بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ٢١ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحَطتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ وَجِئْتُكَ مِن سَبَإٍۭ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ٢٢

(14) Mirëpo ata e kundërshtuan pranimin e argumenteve të qarta, edhe pse në vetvete ishin plotësisht të bindur, se këto argumente vinin prej Allahut të Lartësuar. I mohuan për shkak të poshtërsisë dhe mendjemadhësisë së tyre ndaj së vërtetës. Ti shiko se si ishte përfundimi i atyre që ishin të prishur në tokë, që e prishën veten dhe njerëzit me mohimin e mëkatet që bënin, dhe se si Ne u dhamë fund atyre, duke i shkatërruar tërësisht!

(15) Ne i dhamë dituri Daudit dhe birit të tij, Sulejmanit, duke i bërë që të kuptojnë gjuhën e shpendëve. Të dy së bashku, me mirënjohje ndaj Allahut, thanë: “Falënderuar qoftë Allahu, që na ka ngritur mbi shumë prej robërve të Vet besimtarë me diturinë e veçantë dhe profetësinë që na ka dhënë.

(16) Kur e trashëgoi Sulejmani babain e vet, Daudin, duke e zëvendësuar atë *(pas vdekjes),* si Profet dhe si mbret, iu drejtua njerëzve, që t’i bashkonte. U tregoi për mirësitë që Allahu i kishte dhuruar atij dhe babait të tij, duke u thënë: “O njerëz*,* neve na është dhënë dije *(që nuk i është dhënë dikujt tjetër)* e na është mësuar të kuptojmë edhe gjuhën *(zërat e tingujt)* e zogjve. Na është dhuruar çdo gjë e nevojshme për të sunduar: profecia dhe aftësia. Kjo që na ka dhuruar Allahu i Lartësuar, është pikërisht mirësia e qartë *(që ju kërkoni për t’u bashkuar)*”.

(17) Kështu *(me mirësinë e Allahut)* u mblodhën rreth Sulejmanit ushtritë e xhindeve, njerëzve dhe shpendëve. Të gjithë rrinin në gatishmëri.

(18) Ata *(me numrin e radhitjen e tyre)* arritën në luginën e milingonave, ku një milingonë thirri: “O ju milingona! Futuni në brendësi të banesave tuaja, që të mos ju shtypi Sulejmani me ushtritë e tij, pa e kuptuar se po ju shkelin!”

(19) Kur Sulejmani e dëgjoi këtë, buzëqeshi prej fjalëve *(mirësisë e zgjuarsisë)* së milingonës dhe iu lut Allahut të Lartësuar: “Zoti im, më mundëso të jem mirënjohës për mirësitë ndaj meje, me të cilat më ke begatuar mua dhe prindërit e mi! Ma mundëso të bëj vepra të mira e përmirësuese, me të cilat Ti je i kënaqur, si dhe më fut me mëshirën Tënde në mesin e robërve të Tu vepërmirë e përmirësues!”

(20) Kur Sulejmani bëri rishikimin e zogjve *(e të ushtrisë së tij)* dhe nuk e gjeti në mesin e tyre zogun *hud’hud (pupëzën)*, tha: “Ç’ ka ndodhur me mua, që nuk po e shoh pupëzën?! A nuk e shoh unë, apo ajo është e padukshme *(në vendin e vet)*?!

(21) Pasi u qartësua se ajo ishte larguar nga vendi i vet, tha: “Do ta ndëshkoj ashpër *(nëse është larguar qëllimisht),* ose do ta ther *(nëse thjesht është vonuar)*; nëse nuk më vjen me një arsye bindëse *(që ta fal, meqë nuk ishte në vendin e vet)*”.

(22) Nuk zgjati shumë dhe pupëza u kthye te Sulejmani, duke i thënë: “Unë mora vesh diçka për të cilën ti nuk ishe në dijeni *(pastaj shkova ta verifikoja lajmin)*. *(tani)* Të kam ardhur me një lajm të sigurt prej popullit të Sebeit (Shebës).

Mësime nga ajetet:

- Buzëqeshja e njerëzve me autoritet e të fuqishëm.
- Mirënjohja dhe falënderimi i Allahut për mirësitë e Tij është moral i të dërguarve dhe i besimtarëve të përkushtuar ndaj Zotit të tyre.
- Arsyetimi i besimtarëve dhe njerëzve përmirësues, duke e bërë këtë edhe pa dijeninë e tyre.
- Politika parandaluese me ndëshkimin e atyre që e meritojnë, si dhe pranimi i arsyeve, nëse kanë të tilla.
- Ndodh që dija që gjendet tek të vegjlit, të mos gjendet te të mëdhenjtë. Lajmet gjithmonë duhen verifikuar, para se të merren vendime mbi to.

إِنِّي وَجَدتُّ ٱمۡرَأَةٗ تَمۡلِكُهُمۡ وَأُوتِيَتۡ مِن كُلِّ شَيۡءٖ وَلَهَا
عَرۡشٌ عَظِيمٞ ٢٣ وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا يَسۡجُدُونَ لِلشَّمۡسِ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ
فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُونَ ٢٤ أَلَّا يَسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ ٱلَّذِي يُخۡرِجُ ٱلۡخَبۡءَ فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ٢٥ ٱللَّهُ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ۩ ٢٦ ۞قَالَ سَنَنظُرُ
أَصَدَقۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ٢٧ ٱذۡهَب بِّكِتَٰبِي هَٰذَا
فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَٱنظُرۡ مَاذَا يَرۡجِعُونَ ٢٨ قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡمَلَؤُاْ إِنِّيٓ أُلۡقِيَ إِلَيَّ كِتَٰبٞ كَرِيمٌ ٢٩ إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ وَإِنَّهُۥ
بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٣٠ أَلَّا تَعۡلُواْ عَلَيَّ وَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ٣١
قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي فِيٓ أَمۡرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمۡرًا حَتَّىٰ
تَشۡهَدُونِ ٣٢ قَالُواْ نَحۡنُ أُوْلُواْ قُوَّةٖ وَأُوْلُواْ بَأۡسٖ شَدِيدٖ وَٱلۡأَمۡرُ
إِلَيۡكِ فَٱنظُرِي مَاذَا تَأۡمُرِينَ ٣٣ قَالَتۡ إِنَّ ٱلۡمُلُوكَ إِذَا دَخَلُواْ قَرۡيَةً
أَفۡسَدُوهَا وَجَعَلُوٓاْ أَعِزَّةَ أَهۡلِهَآ أَذِلَّةٗۚ وَكَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ٣٤
وَإِنِّي مُرۡسِلَةٌ إِلَيۡهِم بِهَدِيَّةٖ فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ٣٥

(23) Unë atje gjeta një grua që i sundonte ata. Asaj i ishte dhënë çdo gjë që ia mundësonte mbajtjen e pushtetit mbi ta. Ajo kishte edhe një fron madhështor nga ku drejtontë çështjet e popullit të saj.
(24) Por unë pashë se ajo dhe populli i saj i binin në sexhde Diellit, në vend të Allahut të Lartësuar. Shejtani ua kishte zbukuruar veprat *(ritet djallëzore e idhujtare)* që bënin, duke i penguar ata *(nëpërmjet tyre)* prej rrugës së besimit tek e vërteta e Allahut të Vetëm, prandaj ata nuk mund të udhëzoheshin.
(25) Përse të mos i bien në sexhde Allahut, i Cili e nxjerr të paqenën prej qiellit dhe prej tokës, siç janë shiu dhe bimët, i Cili di gjithçka që ju e fshihni dhe e publikoni, qofshin fjalë apo vepra, për të cilat keni për të dhënë llogari përpara Tij?!
(26) Allahu është i Adhuruari i Vetëm. Askush e asgjë tjetër nuk e meriton adhurimin përveç Tij. Vetëm Ai është Zotëruesi i Fronit madhështor".
(27) Sulejmani, pasi e dëgjoi zogun, i tha: "Do ta shohim, a the të vërtetën apo gënjeve!
(28) Shko tek ata me shkresën timen, hidhe para tyre, pastaj largohu dhe shiko se si do të reagojnë!
*Pasi zogu hud'hud *(pupëza)* shkoi dhe e hodhi shkresën e Sulejmanit në praninë e Belkisës, ajo tha:
(29) "O ju udhëheqës! Mua më sollën një shkresë *(me përmbajtje)* fisnike,
(30) Përmbajtja e kësaj letre të dërguar nga Sulejmani fillonte me: *Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!*
(31) *«Mos u tregoni mendjemëdhenj ndaj meje, por dorëzohuni tek unë si muslimanë!»*
(32) Pasi e lexoi, ajo tha: "O udhëheqës! Më jepni mendimet tuaja për vendimin tim, pasi unë nuk kam marrë kurrë ndonjë vendim të prerë, pa qenë ju të gjithë pjesëmarrës e pa dhënë mendimin tuaj më të drejtë!"
(33) Ata thanë: "Ne jemi të zotët në fuqi dhe të zotët në luftë të ashpër, por vendimi të përket ty. Je ti që vendos, prandaj shiko ç' është më e arsyeshme dhe vetëm na thuaj se çfarë urdhëron!"
(34) Pasi u mendua, ajo u tha: "Në të vërtetë, kur mbretërit vendosin të hyjnë në ndonjë vendbanim si pushtues, e shkatërrojnë atë vend, duke vrarë, djegur e plaçkitur, më të nderuarit e atij populli i kthejnë në më të poshtëruarit, që të mbjellin frikë e tmerr në zemrat e të tjerëve, e jo vetëm.
(35) Atëherë, unë po u dërgoj atyre një dhuratë e të shikoj se me çfarë *(reagimi)* do të kthehen profetët e mi.

Mësime nga ajetet:

- Mosmiratimi që pupëza i bëri idhujtarisë dhe kufrit në popullin e Sebeit është argument, se besimi në një Zot të Vetëm është natyrshmëri e të gjitha krijesave.
- Verifikimi i akuzave dhe vërtetimi i tyre vjen prej mbështetjes në fakte.
- Dispozita fetare në lidhje me zbulimin e lëvizjeve të armiqve.
- Pjesë e besimit është edhe që fjalët e dedikuara Allahut të fillojnë me: "Bismilahi Rrahmani Rrahim!"

Feja e kërkon shfaqjen e madhështisë dhe krenarisë nga besimtarët, përpara pasuesve të së kotës.

فَلَمَّا جَآءَ سُلَيۡمَٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٖ فَمَآ ءَاتَىٰنِۦَ ٱللَّهُ خَيۡرٞ مِّمَّآ
ءَاتَىٰكُمۚ بَلۡ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمۡ تَفۡرَحُونَ ٣٦ ٱرۡجِعۡ إِلَيۡهِمۡ فَلَنَأۡتِيَنَّهُم
بِجُنُودٖ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخۡرِجَنَّهُم مِّنۡهَآ أَذِلَّةٗ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٣٧
قَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَيُّكُمۡ يَأۡتِينِي بِعَرۡشِهَا قَبۡلَ أَن يَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ
٣٨ قَالَ عِفۡرِيتٞ مِّنَ ٱلۡجِنِّ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَۖ
وَإِنِّي عَلَيۡهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٞ ٣٩ قَالَ ٱلَّذِي عِندَهُۥ عِلۡمٞ مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ أَنَا۠
ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن يَرۡتَدَّ إِلَيۡكَ طَرۡفُكَۚ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسۡتَقِرًّا عِندَهُۥ
قَالَ هَٰذَا مِن فَضۡلِ رَبِّي لِيَبۡلُوَنِيٓ ءَأَشۡكُرُ أَمۡ أَكۡفُرُۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا
يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيّٞ كَرِيمٞ ٤٠ قَالَ نَكِّرُواْ لَهَا
عَرۡشَهَا نَنظُرۡ أَتَهۡتَدِيٓ أَمۡ تَكُونُ مِنَ ٱلَّذِينَ لَا يَهۡتَدُونَ ٤١ فَلَمَّا
جَآءَتۡ قِيلَ أَهَٰكَذَا عَرۡشُكِۖ قَالَتۡ كَأَنَّهُۥ هُوَۚ وَأُوتِينَا ٱلۡعِلۡمَ مِن قَبۡلِهَا
وَكُنَّا مُسۡلِمِينَ ٤٢ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعۡبُدُ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ إِنَّهَا كَانَتۡ مِن
قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ ٤٣ قِيلَ لَهَا ٱدۡخُلِي ٱلصَّرۡحَۖ فَلَمَّا رَأَتۡهُ حَسِبَتۡهُ لُجَّةٗ
وَكَشَفَتۡ عَن سَاقَيۡهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ صَرۡحٞ مُّمَرَّدٞ مِّن قَوَارِيرَۗ قَالَتۡ رَبِّ
إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي وَأَسۡلَمۡتُ مَعَ سُلَيۡمَٰنَ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٤

(36) Pasi i deleguari i saj mbërriti tek ai, bashkë me bartësit e dhuratës, Sulejmani u zemërua shumë nga devijimi që ata i bënë qëllimit të tij, me dërgimin e asaj dhurate, ndaj u tha: “Vallë, ju do të më jepkeni mua pasuri, ndërkohë që profecia, pushteti dhe pasuria që më ka dhuruar Allahu, është shumë herë më e mirë se ajo që ju ka dhënë juve?! Përkundrazi, jeni ju që kënaqeni me dhuratën tuaj.
(37) Kthehuni tek ata, bashkë me dhuratën që sollët, pasi ne do t’i shkojmë Belkisës dhe popullit të saj me një ushtri të papërballueshme! Do t’i dëbojmë prej atij vendi të poshtëruar dhe të pavlerë!”
(38) Pastaj iu drejtua udhëheqësve e drejtuesve të vet: “O ju udhëheqës! Kush prej jush ma sjell fronin e saj mbretëror, para se ata të vijnë tek unë të dorëzuar e të nënshtruar?!”
(39) Njëri nga xhindet e fuqishëm, Ifriti, tha: “Kam për ta sjellë unë fronin e saj mbretëror, para se ti të ngrihesh prej këtij kuvendi. Unë kam fuqi për ta bërë këtë dhe jam besnik. Do ta sjell ashtu siç është, pa e ndryshuar e pa lënë asgjë prej atij froni”.
(40) Një i devotshëm dhe i ditur pranë Sulejmanit, që kishte dije nga Libri i Allahut, duke ditur emrin e Tij më të madh *(që po t’i lutesh me të, Ai të përgjigjet)*, tha: “Unë do të ta sjell atë, duke ia kërkuar Allahut, para se ti të hapësh e mbyllësh sytë *(sapo të urdhërosh)*”. Kur ai e solli, Sulejmani e pa fronin e saj dhe tha: “Kjo *(që më është mundësuar mua)* është prej mirësisë së Zotit tim të Lartësuar, që të më vërë në provë e të shohë, a do të jem mirënjohës ndaj mirësive të Tij, apo do të jem mosmirënjohës?! Kush tregohet mirënjohës, e bën në të mirën e vet, kush tregohet mosmirënjohës *(vetes do t’i bëjë dëm)*, *(pasi)* vërtet që Zoti im është Jonevojtar e Bujar”.
(41) Pastaj Sulejmani shtoi: “Ndryshojani asaj fronin mbretëror (në përbërje, ngjyra e dukje), në mënyrë që të shohim, a do ta vërë re ndryshimin, apo është nga ata që nuk janë në gjendje të njohin gjerat e tyre.”
(42) Kur mbretëresha e Sebeit erdhi, e drejtuan për te froni i saj, për ta vënë në provë, dhe e pyetën: “Kështu është froni yt?!” Ajo tha: “Si të ishte vetë ai!”, duke mos e mohuar e as pohuar.
Kur Sulejmani e kuptoi saktësinë e saj në përgjigje, tha: “Vetëm se na është dhënë dije përpara saj dhe kemi qenë muslimanë, se *(me zgjuarsinë e mprehtësinë e saj)* ndryshe, edhe ajo do të kishte besuar Allahun Një e të Vetëm.
(43) Ajo që e ka penguar atë të gjejë të Vërtetën *(njohjen e Allahut)*, ka qenë adhurimi që i ka kushtuar tjetërkujt përveç Allahut *(idhujtaria)* dhe fakti se ajo ka jetuar në mesin e një populli jobesimtar. Në të vërtetë, bindjet e gabuara e fikin dritën e zemrës”.
(44) Pastaj i thanë: “Hyr tani në pallat!” Dyshemeja e tij ishte prej qelqi dhe e tejdukshme, nën të cilën kishte ujë që dallgëzonte. Kur ajo e pa, mendoi se ishte ujë dhe e ngriti fustanin, që të futej në të, duke i zbuluar kështu këmbët e saj. Atëherë Sulejmani i tha:
“Kjo sallë është me një dysheme qelqi të tejdukshëm”. Aty ajo e kuptoi se besimi që kishte në perceptimin e shqisave, ishte i gabuar, kurse besimi i Sulejmanit tek Allahu i Padukshëm, Mbajtësi i qiejve e i tokës, ishte i vërtetë, prandaj tha: “Krijuesi im, unë i paskam bërë keq vetes, duke adhuruar diçka tjetër në vendin Tënd. Tani, bashkë me Sulejmanin, Unë i nënshtrohem Zotit të të gjitha krijesave!”

Mësime nga ajetet:

- Të krenuarit me besimin e mbron besimtarin, që të mos ndikohet prej mbetjeve të kësaj bote.
- Të kënaqurit me gjërat materiale e të mbështeturit në to, është cilësi e jobesimtarëve.
- Vigjilenca e besimtarit kundrejt mirësive të Allahut.
- Vënia në provë e zgjuarsisë së armikut dhe bashkëpunimi me të, në interes të udhëzimit të tij.
- Shfaqja e superioritetit ndaj armikut, me qëllim ndikimin tek ai.

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
فَإِذَا هُمۡ فَرِيقَانِ يَخۡتَصِمُونَ ٤٥ قَالَ يَٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُونَ
بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ ٱلۡحَسَنَةِۖ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُونَ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ٤٦ قَالُواْ ٱطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَۚ قَالَ طَٰٓئِرُكُمۡ
عِندَ ٱللَّهِۖ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تُفۡتَنُونَ ٤٧ وَكَانَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ
تِسۡعَةُ رَهۡطٖ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُونَ ٤٨
قَالُواْ تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ
مَا شَهِدۡنَا مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ٤٩ وَمَكَرُواْ
مَكۡرٗا وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٥٠ فَٱنظُرۡ
كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ
أَجۡمَعِينَ ٥١ فَتِلۡكَ بُيُوتُهُمۡ خَاوِيَةَۢ بِمَا ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٥٢ وَأَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ٥٣ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ
ٱلۡفَٰحِشَةَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ٥٤ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ
شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ٥٥

45 Ne dërguam Profet edhe te populli i Themudit, vëllain e tyre në origjinë, Salihun, duke i porositur që të adhuronin vetëm Allahun. Por ata u ndanë në dy grupe: një pjesë e vogël besuan dhe një pjesë e madhe mohuan. Ata debatonin me njëri-tjetrin, se cilët prej tyre ishin në të vërtetën *(ata që ishin më shumë, apo ata që ishin më pak)*.

46 Salihu u tha: “Përse, o populli im, ia uroni vetes të keqen dhe dënimin, para se t’i uroni vetes të mirën dhe mëshirën?! Përse të mos i kërkoni falje Allahut për mëkatet tuaja, me shpresë që Ai t’ju mëshirojë?!”

47 Populli i tij, duke iu larguar të vërtetës, i tha: “Neve na shkojnë punët keq, sa herë që takohemi me ty dhe me besimtarët që të shoqërojnë”. Salihu ua ktheu: “Fatkeqësia juaj është vetëm në dorë të Allahut. Ajo vjen vetëm prej Tij dhe vetëm Ai e di përse po jua lëshon. Ju jeni një popull që po viheni në provë, qoftë me mirësitë që ju dhurohen, apo qoftë me fatkeqësitë që ju bien, nëse do të besoni apo do të mohoni”.

48 Kështu, në qytetin tij të Hixhrit ishin nëntë persona që prishnin edhe të tjerët në tokë, duke mohuar dhe duke bërë mëkate. Ata ishin prej atyre që nuk përmirësoheshin aspak, duke besuar apo duke bërë vepra të mira.

49 Ata i thanë njëri-tjetrit: “Secili prej jush të betohet në Allah, se do t’i shkojmë në shtëpi natën dhe do ta vrasim atë dhe familjen e tij. Pastaj të afërmve të tyre do t’u themi: “Ne nuk dimë asgjë, në lidhje me vrasjen e Salihut dhe të familjes së tij. Për këtë që po themi, ne jemi të sinqertë”.

50 Kështu, ata e planifikuan komplotin e tyre të fshehtë, për t’i dhënë fund Salihut dhe ndjekësve të tij besimtarë, por edhe Ne e planifikuam komplotin Tonë, për ta ndihmuar dhe shpëtuar atë, duke i dhënë fund mohuesve të popullit të tij, ndërkohë që ata nuk e kuptonin.

51 Prandaj shiko dhe medito, o Profet, se si ishte përfundimi i komplotit të tyre. Ne i shfarosëm ata, duke i shkatërruar të gjithë së bashku.

52 Dhe ato *(shtëpi të cilat ju tashmë i keni parë)* janë shtëpitë e tyre, të cilave iu shembën muret dhe çatitë. Ato mbetën bosh, për shkak të këqijave që banorët e tyre kishin bërë. Vërtet, ajo që i goditi ata, për shkak të mëkateve të tyre, është një mësim i madh për njerëzit që besojnë, pasi vetëm ata që besojnë, nxjerrin mësime prej argumenteve.

53 Ndërsa ata që besonin Allahun, në mesin e popullit të Salihut, ata që ia kishin frikën Allahut, që i vinin në zbatim porositë e Tij dhe që u largoheshin ndalesave të Tij, Ne i shpëtuam.

54 Përkujto, o Profet, edhe Lutin, kur ai i tha popullit të vet, duke i kritikuar dhe duke urryer veprimin e tyre: “Po e kryeni poshtërsinë e ndyrë, homoseksualizmin, publikisht dhe haptazi, madje e shikoni dhe nuk e kundërshtoni?!

55 Po u afroheni meshkujve për marrëdhënie intime, në vend që t’u afroheni femrave?! Nuk dëshironi nga gratë tuaja as dashuri dhe as fëmijë, por dëshironi të kënaqni kështu vetëm epshin tuaj shtazarak?! Po ju qenkeni vërtet një popull injorant, që nuk e kuptoni poshtërsinë që jeni duke bërë”.

Mësime nga ajetet:

- Kërkimi i faljes për mëkatet e bëra është shkak për të fituar mëshirën e Allahut.
- Mendimi se diçka apo dikush ka në vetvete tersllëk, kob apo ogur, nuk është prej veçorive të besimtarëve.
- Përfundimi i atyre që janë mbushur me dashakeqësi dhe që bëjnë komplote kundër ndjekësve të së vërtetës, është përfundim i keq.
- Publikimi i të këqijave dhe mëkateve konsiderohet nga Allahu e keqe më e madhe sesa fshehja e tyre.
- Urrejtja e veprave të njerëzve të prishur dhe kriminelë është obligim për njeriun.